

Oppdatert pr. 15.4

Oversikt over nasjonale tiltak utført av myndigheter for å respondere på de økonomiske konsekvensene av spredningen av COVID-19 i Europa.

Oversikten er basert på BudienssEuropes innsamling av informasjon fra medlemmene.

A. EUs respons

- € 4.mars kom **EUs finansministre** med en uttalelse angående deres forpliktelse om å komme med en koordinert respons og å bruke alle passende politiske tiltak for å oppnå sterk og bærekraftig vekst, og for å iverksette små og mellomstore bedrifter.
- € 10.mars sa **kommisjonspresident, Ursula von der Leyen**, at de må bruke “alle verktøy til vår disposisjon for å sørge for at den europeiske økonomien overlever dette”.
- € 12.mars annonserte **den europeiske sentralbanken** planer om å midlertidig senke kapitalkrav for finanssektoren for å støtte utlån til realøkonomien, i tillegg til mer imøtekommende pengepolitikk gjennom å øke kjøpseandelene med 120 milliarder euro i løpet av 2020.
- € På en pressekonferanse 13.mars, bekreftet EU-lederne, inkludert von der Leyen, at EUs “general escape clause” vil igangsettes (som gir medlemsland spillerom til å bryte med finansregler i forbindelse med unntakstilstand), og at det vil bli gitt maksimalt fleksibilitet etter statsstøtteregler for myndighetene til å hjelpe økonomien. EU-lederne annonserte også 37 milliarder euro til *Coronavirus Response Investment Initiative* for å støtte helsesektoren og arbeidsmarkedet.
- € 15.mars møttes **Eurogruppen** og bekreftet bruken av “general escape clause” i lyset av virusutbruddet, samtidig som de informerte om at medlemsland allerede hadde igangsatt finanspolitisk stimuli tilsvarende 1 prosent av BNP. Eurogruppen lovet at de skal gjøre “hva enn som trengs for å effektivt adressere utfordringene vi står overfor, og hvordan vi kan bidra til å raskt komme på beina igjen”.
- € 16.mars gikk **G7-lederne** sammen og sa de vil gjøre alt hva som trengs for å få bukt med koronaviruset og de økonomiske konsekvensene som følger. De vil sikre en sterk global respons

gjennom tettere samarbeid og forbedret koordinering, og de uttalte at til tross for at de nåværende utfordringene trenger nasjonale kriseberedskaper, forblir de forpliktet til å stabilisere og holde verdensøkonomien i sjakk.

- € 17. mars kom Margrethe Vestager, visepresident i Europakommisjonen med et midlertidig notat om statsstøtte (Temporary Framework for state aid) etablert for å sikre medlemslandene full fleksibilitet til å gi statsstøtte til bedrifter eller sektorer.
- € 18. mars meldte den europeiske sentralbanken om ytterligere såkalte "kvantitative lettelser" (kjøp av verdipapirer inklusiv statsobligasjoner og selskapsobligasjoner) verdt 750 milliarder euro. ESB uttalte samtidig at dersom det er nødvendig vil man utvide grensen for hvor høy andel statsgjeld et medlemsland må ha.
- € 19. mars vedtok Kommisjonen et godkjent midlertidig rammeverk som gir maksimal fleksibilitet under EUs statsstøtteregler for medlemslandene til å utforme hjelpepakker, bl.a. gjennom å heve taket for direkte støtte til bedrifter til inntil 800 000 euro.
- € 20. mars ba Kommisjonen Rådet om å aktivere den såkalte «general escape clause», som suspenderer begrensningene ift. offentlig gjeld for i den grad gjeldsøkninger kan kobles til utbruddet av coronaviruset.
- € 24. mars Green Lanes Kommisjonen oppfordrer medlemslandene til å lette grensepasseringer for godstransport
- € 26. mars Generalklausulen er aktivert, og budsjettreglene mht underskudd midlertidig satt til side
- € Kommisjonen utarbeidet veileder for beskyttelse av utenlandske investeringer i kritiske viktige selskaper
- € Kommisjonen har iverksatt flere runder med felles europeiske innkjøp av medisinsk utstyr
- € Kommisjonen har i samarbeide med stadrdiseringsorganisasjonene forenklet produksjonsprosessene for en del sentralt medisinsk utstyr

B. Nasjonale tiltak i Europa

Oversiktstabell over ulike tiltak på nasjonalt nivå

(Selv om vi etterstreber å holde alt oppdatert, kan vi ikke garantere at alle landlister er fullt oppdatert)

Type tiltak	Implementert i	Eksempler eller ytterligere detaljer
Skatterelaterte tiltak		

Utsettelse av skattebetalinger (selskapsinntektsskatt, sosiale bidrag osv.)	Flere land	<ul style="list-style-type: none"> • Østerrike har redusert forskuddsbetalinger på selskaps- og inntektsskatt i 2020 til null • Frankrike tillater utsettelse av direkte skattebetalinger på individuell basis etter søknad
Utsettelse av merverdiavgift	Flere land	<ul style="list-style-type: none"> • Hellas har utsatt virksomheter, som er berørt av COVID, sine momsinnbetalinger med 4 måneder.
Akselerasjon av refusjon av merverdiavgift	France, Malta, Luxembourg	<ul style="list-style-type: none"> • Skattemyndighetene i Luxembourg refunderer alle merverdiavgifter på mer enn € 10000.
Utsettelse av bøter / renter på sene skattebetalinger	Flere land	<ul style="list-style-type: none"> • Belgia tillater å slette bøter for sen skattebetaling • Nederland: Midlertidig blir det ikke ilagt noen straff for manglende betaling av skatt (i tide).
Selvangivelse kan sendes inn senere	Flere land	<ul style="list-style-type: none"> • Finske bedrifter kan be om mer tid for innlevering av selvangivelsen, om nødvendig, hvis de har en berettiget grunn, som f.eks sykdom.
Midlertidig reduksjon i momssatsen	Kypros	<ul style="list-style-type: none"> • Kypros: Midlertidig reduksjon av merverdiavgift fra 19% til 17% for en periode på to måneder og fra 9% til 7% for en periode på tre og en halv måned for turistaktiviteter.
Subsidier		
Tilskudd til lønn (arbeidere)	Kypros (Kun små bedrifter), Danmark, Sverige, Tyskland, Østerrike, Estland, Frankrike, Irland, Litauen, Polen, Portugal, Sverige	<ul style="list-style-type: none"> • Østerrike støtter 80-90% av lønnen for arbeidere som blir satt på korttidsarbeid, men ikke satt opp (arbeidstiden kan reduseres med 90%) • Frankrike: Staten vil dekke 100% av lønningene som er utbetalt under den korte tidsordningen. • Tyskland hadde allerede Kurzarbeit-ordningen på plass, som blir gjort mer fleksibel for korttidsarbeidere. <i>Federal Employment Agency</i> vil dekke 60% av nettolønnen ved kortvarig arbeid og vil betale arbeidsgiveravgiften for den tapte arbeidstiden til arbeidsgiveren • Bedrifter som trenger å redusere arbeidstimer eller dager kan benytte seg av Department of Employment Affairs and Social Protection sin kortsiktig arbeidsstøtte. • I Sverige kan arbeidsgivers lønnskostnader reduseres med halvparten ved at staten står for en større kostnad. Konstruksjonen ligner på korttidsarbeid, men tilskuddsgraden økes kraftig. Den ansatte mottar mer enn 90 prosent av lønnen
Tilskudd til lønn (selvstendig næringsdrivende)	Danmark, Italia	<ul style="list-style-type: none"> • I Italia får selvstendig næringsdrivende en erstatning på 600 euro månedlig skattefritt
Tilskudd for andre kostnader (f.eks. pantelån)	Danmark, Spania, UK, Frankrike, Portugal	<ul style="list-style-type: none"> • Danmark tilbyr å dekke 25-80% av faste kostnader for selskaper som har hatt minst 30% nedgang i salget på grunn av coronavirus, • I Portugal under permitteringer er bedrifter midlertidig fritatt for sosiale bidrag • I Frankrike er det en suspensjon av husleie- og bruksregninger som små bedrifter skylder.
Ikke-sektoriell statsstøtte (tilskudd)	Østerrike, Frankrike, Tyskland, Italia, Malta	<ul style="list-style-type: none"> • Frankrike: Et "solidaritetsfond" på 1 milliard euro vil bli opprettet for mikrobedrifter, små og mellomstore bedrifter og uavhengige arbeidere som har en omsetning på under 1 million euro og som led en nedgang på 70% av omsetningen mellom mars 2019 og mars 2020 (kumulative kriterier): disse kvalifiserte enhetene vil da få et månedlig tilskudd på 1 500 € • Østerrike oppretter "motgangsfond" med tilskudd til små og mellomstore bedrifter. • Tyskland opprettet Business Stabilization Fund med 500 milliarder euro, som vil gi 100 milliarder euro i tilskudd til rekapitalisering av selskaper og forlenge lån verdt 400 milliarder euro. • Italia: etablering av et show-, kino- og audiovisuelt nødfond og bestemmelser for kultursektoren; • Malta: En virksomhet bedt om å stenge som en del av Covid-19-tiltakene, vil få 2 dagers hjelp per uke per ansatt. Dette tilsvarer € 300 per måned per

		ansatt. En selvstendig næringsdrivende vil få samme beløp.
Sektorieell statsstøtte (tilskudd)	Kroatia, Østerrike, USA, Danmark, Nederland, Storbritannia, Italia	<ul style="list-style-type: none"> • Østerrike tilbyr direkte statsstøtte til næringer som er mest berørt • Kroatia gir statsstøtte til turisme og kreative næringer • USA tilbyr direkte støtte til flyselskaper • Danmark har gitt 1,5 milliarder danske kroner til reisefondet som støtter de sviaktende reisebyråene og utvidet omfanget • I Nederland, for å støtte firmaer som er berørt av regjeringens helsetiltak - for eksempel nedleggelse av restauranter - vil det bli innført en beredskapstjeneste der bedriftene kan motta et engangsbeløp på 4000 euro.. • Italia: for kommersiell leie, skattekreditt tilsvarende 60% av martsleien; • Storbritannia vil tilby kontanttilskudd til butikker og puber, øke forretningsrenten til 100% i ett år og utvide den til fritids-, hotell- og restaurantbransjen, og øke den planlagte prisrabatten for puber til £ 5.000. Vil også gi et engangstilskudd på £ 3000 til rundt 700 000 virksomheter som for øyeblikket er kvalifisert for SBRR eller Rural Rate Relief, for å bidra til å dekke løpende virksomhetskostnader.
Direkte statsstøtte til bedrifter	Danmark, Sverige, Finland	<ul style="list-style-type: none"> • Danmark og Sverige tilbød 1,5 milliarder svenske kroner hver som garanti til flyselskapet SAS • Finland lover max garantier på 600 millioner euro til flyselskapet Finnair.
Forsink betaling av avgifter	Kroatia	<ul style="list-style-type: none"> • Kroatia tilbyr forsinkelse av betaling av reiselivsavgift for selskaper og turismeavgift for private leietakere
Økning i kortvarige arbeidsutbetalinger	Belgia	<ul style="list-style-type: none"> • Økning i kortvarige arbeidsutbetalinger (65%--> 70%)
Regjeringen å påta seg en del / hele kostnaden for sykefravær	Danmark, Estland, (Malta), Sverige	<ul style="list-style-type: none"> • I Danmark betaler myndighetene hele sykefraværet (normalt bare etter 2 uker) for Covid-19-relatert fravær • På Malta ved karantene-permisjon: Regjeringen betaler selskapene € 350 per ansatt i karantene • I Sverige overtar staten sykelønnsansvaret i to måneder
Lån / garantier / betalingsutsettelse		
Ytterligere lån f.eks. gjennom statlige långivere (som tyske KfW)	Flere land	<ul style="list-style-type: none"> • Den franske staten garanterer for 300 milliarder banklån til selskaper • Tyskland forlenger lån gjennom KfW, f.eks. et vanskelighetsfond på 50 milliarder med lån til SMB og selvstendig næringsdrivende • Den estiske KredEx-stiftelsen låner sikkerhet på 1 milliard euro for banklån som allerede er utstedt for å muliggjøre justeringer av tilbakebetalingsplanen (maksimalt 600 millioner euro for kausjonsinnkrevingen), under visse betingelser
Statsgarantier på lån	Flere land	
Eksport-garanti	Østerrike, Kroatia, Danmark, Finland,	<ul style="list-style-type: none"> • I Østerrike kan eksporterende selskaper få innvilget kreditt på opptil 10% (store selskaper) eller 15% (SMB) av deres eksportinntekter av OeKB (österreichische Kontrollbank). AWS (Austria Wirtschaftsservice) vil gi garantier • Den kroatiske banken for gjenoppbygging og utvikling vil: Gi garantier til forretningsbanker som støtter eksportører under eksportgarantifondet og øke omfanget av eksportgarantifondet til å omfatte turisme • Tilleggs lån rettet mot små og mellomstore bedrifter for 1,25 milliarder kroner spesifikt for eksportformål gjennom det statlige danske eksportkreditbyrået

Direkte kjøp av selskapsobligasjoner	Finland	<ul style="list-style-type: none"> Finland: 1 milliard euro fond for å investere i selskapsobligasjoner. F.eks også rundt 73 millioner euro for å avverge akutt finansieringstrykk fra bedriftene.
Omlagging av lånebetalinger med statlig intervensjon	Frankrike	<ul style="list-style-type: none"> Støtte fra staten og Banque de France (kredittformidling) for å forhandle med banken om en omplanlegging av bankkreditter;
Statsstøttede lån	Flere land	<ul style="list-style-type: none"> Frankrike vil garantere 300 milliarder euro banklån til selskaper
Moratorium av tilbakebetaling av refunderbare tilskudd	Portugal	<ul style="list-style-type: none"> I Portugal, 12 måneders moratorium for tilbakebetaling av refunderbare tilskudd (insentivsystemer) for de mest berørte selskapene.
Arbeidsmarkedet (inkl. sosialpolitikk)		
Gjør sosiale fordeler tilgjengelig for selvstendig næringsdrivende	(Estland), Finland, Nederland,	<ul style="list-style-type: none"> I Finland arbeidsledighetsbeskyttelse for gründere og frilansere. For å være kvalifisert for arbeidsledighetsforsikring, trenger du ikke å stenge virksomheten. I Nederland vil selvstendig næringsdrivende og gründere kunne motta sosialhjelp hvis de oppfyller visse standarder. Denne sosiale hjelpen vil inkludere tilleggstyelser for å oppfylle levebrødstandarder og / eller et lån til arbeidskapital. I Norge: Selvstendig næringsdrivende og frilansere mottar sykepenger fra dag 3, og omsorgspenger fra dag 4.
Hjelp for lærlinger	Norge	<ul style="list-style-type: none"> Lærlinger får nå en inntektssikring på nivå med lærlinglønn.
Hjelp for studenter	Danmark	<ul style="list-style-type: none"> Ytterligere statsgaranterte lån som er gjort tilgjengelig for studenter som kan miste studentjobber
Ekstra / lengre godtgjørelse for arbeidere som er fraværende for å ta seg av syke pårørende eller ta seg av små barn	Kypros, Norge, Polen, Italia, Malta	<ul style="list-style-type: none"> Kypros gir spesiell permisjon til foreldre med barn opp til 15 år som ikke har støtte og må være hjemme siden regjeringen har stengt alle skoler til 10. april. I Norge er perioden med omsorgspenger (for foreldre som bor hjemme med barn hjemme fra skolen) doblet. Italia: foreldrepermisjon i ytterligere 15 dager til 50% av godtgjørelsen for arbeidsforeldre eller på annen måte barnevaktbonus 600 euro; Myndighetene vil dekke ytterligere to måneders permisjon for foreldre som må være hjemme for å ta seg av barna som følge av skoleavslutninger med en fordel på € 800 per måned.
Ansatte som har fått sparken kan beholde sin fulle lønn	Norge	<ul style="list-style-type: none"> Ansatte mottar "full lønn" i 20 dager etter oppsigelse. Kostnadene blir fordelt med to dager til arbeidsgiveren, og deretter 18 dager med lønn fra staten, men begrenset til 600.000 NOK / 60.000 EUR. Dette vil lette belastningen på mange jobber.
Større fleksibilitet i permittering av arbeidstakere	Finland	<ul style="list-style-type: none"> Oppsigelsestid for permitteringer reduseres fra gjeldende (fra 14 dager til 6 uker) til fem dager. Retten til permitteringer utvides også til tidsbegrensede arbeidere.
Økt tilgjengelighet av dagpenger	Finland, Norge, (Malta)	<ul style="list-style-type: none"> I Finland kanselleres dager med egen risiko i dagpenger i tilfelle permitteringer og oppsigelser. Arbeidsledighetsforsikring er umiddelbart tilgjengelig. Arbeidsforholdene for å være kvalifisert for inntektsrelaterte dagpenger er forkortet. Maltesisk eller EU-statsborgere som ikke trengs i jobb vil få € 800 per måned som dagpenger I Norge er inntektsgrensen for å motta dagpenger satt til 0,75 G (7.500 EUR). Denne gruppen sikrer

		også minst 80 prosent av inntekten opp til 3G i permitteringsperioden
Suspensjon av pensjonsutbetalinger	Estland, Finland,	<ul style="list-style-type: none"> I Estland blir utbetalinger til pensjonskassen midlertidig suspendert. I Finland skal arbeidsgiverenes inntektsrelaterte pensjonsinnskudd reduseres med 2,6% av lønnen. Det blir implementert så snart som mulig og vil være gyldig til slutten av 2020. Det vil lette selskapenes utbetalinger med 910 millioner euro. Pensjonsselskaper avstår fra å betale kundebonuser i en periode hvor arbeidsgiverpensjonsinnskudd reduseres. Personer i utleieeiendommer og som mister jobben og ikke kvalifiserte seg for leietilskudd, vil nå dra nytte av ordningen
Lovendringer		
Moratorium på insolvens	(Kroatia), Spania	<ul style="list-style-type: none"> I Spania kan selskaper ha insolvensbeskyttelse, men insolvensbehandling er suspendert I Kroatia har forretningsbanker en akselerert prosess for omlegging av lån uten at kunder blir klassifisert til å være "standard"
Slappere regulering	Østerrike, Danmark, Hellas	<ul style="list-style-type: none"> Østerrike innstiller bestemmelser om arbeidstid for å gi større fleksibilitet (f.eks. Å jobbe overtid i helsevesenet) En rekke forskrifter for transportsektoren skal midlertidig suspenderes i Danmark for å sikre distribusjon av varer i landet. I Hellas er visse administrative krav, for eksempel meldeplikt for overtid, suspendert for å lette arbeidernes gradvise tilgang til å unngå overbelegg på arbeidsplassen og offentlig transport.
Fordoblet lønn for personer isolert eller i fare for smitte	Spania	<ul style="list-style-type: none"> Når det gjelder de ansatte isolert eller i fare for smitte, skal de motta et tillegg på opptil 100% av lønnen.
Ekstra foreldrepermisjon		<ul style="list-style-type: none"> I Italia; foreldrepermisjon i ytterligere 15 dager til 50% av godtgjørelsen for arbeidsforeldre eller eventuelt barnevaktbonus på 600 euro
Offentlig sektor		
Offentlige myndigheter skal betale entreprenører direkte fremfor å bruke hele tiden før fristen	Italia, Danmark (oppfordret)	
Force majeure clause for offentlige anbud som skal gis til private entreprenører, og ikke påberopes av offentlig aktør	Belgia, Danmark	<ul style="list-style-type: none"> Selskaper i Belgia vil ikke bli bøtelagt (saksøkt) eller få kontrakt suspendert hvis de ikke kan oppfylle en kontrakt i tide på grunn av coronavirus-omstendigheter I Frankrike får ingen straffer for forsinkelse i oppfyllelse av kontrakter.
Finanssektoren		
Kontrasyklisk kapitalbuffer senkes eller suspenderes	Danmark, Finland, Sverige	<ul style="list-style-type: none"> Andre tiltak: Finanstilsynet (FIN-FSA) besluttet å senke de finske kredittinstitusjonenes kapitalkrav. Reduksjonen gjennomføres ved å fjerne den systemiske risikobufferen og ved å justere kredittinstitusjonsspesifikke krav slik at de strukturelle bufferkravene til alle kredittinstitusjoner vil falle med 1 prosentpoeng, alt i alt. Vedtaket vil øke utlånskapasiteten til de finske bankene med rundt 52 milliarder euro.
Lett kapitalbehov for forsikringssektoren	Finland	<ul style="list-style-type: none"> Utsettelsesalternativ for pensjonsforsikringsutbetalinger (Tyel og Yel) samt lette pensjonskravene til pensjonsforsikringssselskapet.

Annet		
Erstatning for avlyste arrangementer	Danmark, Estland	<ul style="list-style-type: none"> Danmark: Etter regjeringens ordre om å avlyse arrangementer med 1.000+ deltagere, tilbød regjeringen å kompensere arrangørene for tapene Estland kompenserer for de direkte kostnadene ved kultur- og sportsbegivenheter kansellert på grunn av coronavirus i mars-april, opp til 3 millioner euro.
Helikopterpenger	USA	<ul style="list-style-type: none"> Stimuleringspakke foreslått av Det hvite hus vil gi 1.000 dollar til hver amerikansk statsborger
Direkte penger til personer i sektorer som er tvunget til å legge ned	Hellas	<ul style="list-style-type: none"> I Hellas vil det blant annet være en kompensasjon på 400-500 euro til omtrent 600 000 ansatte i virksomheter stengt ved regjeringsvedtak.
Tilby gavekort og kuponger for butikker	Sør-Korea	<ul style="list-style-type: none"> Gi næringsdrivende i tradisjonelle markeder bilag designet for å støtte deres markedsføringsaktiviteter, for eksempel felles markedsføring Utstedte kuponger for lokale produkter Gi en lønnsøkning på 20 prosent til pensjonister i regjeringens jobbprogrammer for eldre, hvis de går med på å motta 30 prosent av lønnen i lokale gavekort
Landskampanje / markedsføringskampanjer	Island, Storbritannia	<ul style="list-style-type: none"> Når situasjonen er normal igjen, vil det bli lansert en markedsføringskampanje for å promotere Island som turistmål, og islingene vil bli oppfordret til å reise innenlands.
Corona - Business task force	Lithauen	<ul style="list-style-type: none"> Etablert en statlig <i>task force on business emergency</i>
Bevilgning for å investere i teknologiutstyr	Malta	

Østerrike

Covid-19 - kriseberedskapsfond - et budsjett på inntil 48 milliarder euro, som bl.a. skal gå til følgende:

- 9 milliarder euro i statlige garantier og statlige lånegarantiordninger (state liabilities)
- 15 milliarder euro i nødhjelp til de hardest rammede næringene
- 10 milliarder euro til skatteutsettelse (tax moratorium)
- Krisefond for SMBer (direkte kontanthjelp, ikke tilbakebetalingspliktig)

Covid-19 - arbeid på kort sikt

- Finansielle midler på 400 millioner euro.
- Kortsiktig arbeid er planlagt for 3 måneder.
- Hovedpunkter:
 - Før de starter kortsiktig arbeid må arbeidsgiver samle inn all årlig permisjon og overtid.
 - Lønnsgaranti:
 - Opp til 1700 € av brutto lønn, 90 % av forrige nettolønn
 - Opp til 2685 € av brutto lønn, 85 % av forrige nettolønn
 - Utover 2686 € av brutto lønn, 80 % av forrige nettolønn
 - Arbeidskontraktene må ikke avsluttes i løpet av eller i første måned etter korttidsperioden, utenom eksepsjonelle forhold som krever spesielle forhandlinger.
- I løpet av korttidsarbeidet kan arbeidstimene reduseres med opp mot 90 %.
- Normale arbeidstider kan endres i avtale med arbeidsgiver.

Covid-19 - lov om spesialbehandling

- § 18b lov om arbeidskontrakter: Ved (delvis) stenging av institusjoner (som f.eks skoler) på grunn av offisielle tiltak, kan arbeidsgivere nå gi spesiell *omsorgspermisjon* også til de ansatte som normalt ikke har rett til å være hjemme for å ta seg av barna (opp til 14 år gamle). Denne omsorgspermisjonen er begrenset til tre uker. I løpet av denne tiden vil ansatte motta en tredjedel av brutto lønn, betalt av myndighetene.

Arbeidstilsyn og arbeidstid:

- Under forekomsten av Covid-19 er det mulig med avvik fra arbeidstidsbestemmelsene. Dette gjelder alle bransjer med ekstraordinært arbeidsbehov (f.eks helsevesen).

Tiltak fra det østerrikske nasjonale helseforsikringsfondet:

- Fondet har satt sammen en pakke med tiltak for å minske presset på berørte selskaper, som utsettelse av bidrag, betaling med avdrag, frafall av forsinkelsesgebyrer, suspensjon av varsler om beslag og konkursanmodninger.

Bedrifts- og inntektsskatt:

- Forhåndsbetalinger for foretak og inntektsskatt for 2020 kan reduseres eller settes til null.

Garantier og finansiering:

- Selskaper som eksporterer kan få innvilget kreditt opp til 10 % (store selskaper) eller 15 % (SMB) av deres eksportinntekter av OeKB (østerrikske kontrollbank). AWS vil gi garantier med spesielle betingelser for selskaper som er berørt av Covid-krisen for å lette på finansieringskreditter.

Belgia

- Privatpersoner og bedrifter kan suspendere betaling av låneavdrag, inklusiv avdrag på boliglån fra nå og frem til 30. september (avhengig av forholdene).
- Bedrifter kan følge en såkalt *betalingsplan*. I denne betalingsplanen kan selskaper "spre" utbetalingene av avgifter, sosiale bidrag og bøter. De kan også utsette betaling av selskapsinntektsskatt (corporate income tax) og vanlig inntektsskatt. Belgiske myndigheter har innvilget bedrifter utsettelse av skatteangivelsen med over to uker, og selve skattebetalingen utsettes med to måneder.
- Bøter til selskaper for forsinket betaling kan utgå.
- Økning i kortvarige arbeidsutbetalinger (fra 65 % - 75 %)
- Dersom selskaper ikke kan oppfylle offentlige kontrakter i tide vil ikke myndighetene pålegge dem bøter.
- Disse tiltakene er kun gjeldende for de selskapene som kan vise til at de har blitt direkte rammet av coronaviruset, som f.eks ved en nedgang i omsetning, en betydelig nedgang i bestillinger eller reservasjoner, konsekvenser av en kjede-reaksjon med partner-selskaper etc.) Fristen for å få denne betalingsplanen er 30.juni.

- Staten vil dekke kostnader for gass, varme og strøm for «technical unemployed-people» i en måned, tilsvarende en verdi på 202 euro.
- Utvidede hjemmekontorordninger skal ikke telle som et «permanent establishment» innen rammen for skatteavtalene mellom Belgia og Luxemburg og Belgia og Frankrike.
- Regjeringen vil garantere statlig støttede kredittlinjer til bedrifter under 12 måneder for å dekke økonomiske tap knyttet til fremtidige lån (totalt 50 milliarder euro). Tap på inntil 3% av lånekapitalen vil bæres av finanssektoren, kostnaden for tap på mellom 3% og 5% av lånekapitalen vil deles 50/50 mellom staten og finanssektoren. Kostnaden for eventuelle økonomiske tap over dette nivået vil deles 80/20 mellom staten og finanssektoren.

Bulgaria

Nasjonalforsamlingen i Bulgaria har den 20. mars vedtatt en ny lov om tiltak og vedtak for perioden det råder nødtilstand i landet. Herunder er de viktigste tiltakene for arbeidsgivere og arbeidstakere:

- Arbeidstakere vil ha rett til 50% av bruttolønningen dersom de blir sagt opp mens det er nødtilstand
- Arbeidsgivere vil kunne gi arbeidstaker inntil halvparten av dennes betalte feriedager, uten at det krever samtykke fra arbeidstaker
- Avhengig hvilken typ av arbeid det gjelder vil arbeidsgiver kunne pålegge arbeidstaker å jobbe hjemmefra uten samtykke fra denne.
- Nasjonale ID-kort med utløpsdato i perioden 13. mars – 31. oktober 2020 vil bli forlenget med 6 måneder. Forlengede ID-kort vil imidlertid kun være gyldig i Bulgaria i denne perioden.
- Frem til det at nødtilstanden er avlyst vil de normale effektene av forsinkelser på betalinger ikke få noen konsekvenser for privatpersoner (f.eks. renter, gebyr, oppheving av kontrakter og konfiskering av eiendom etc.)
- Alle «public sales» og «holdings» som er utlyst i regi av private aktører og planlagte finne sted mens det råder nødtilstand suspenderes.
- Fra den 13. mars 2020 og frem til det ikke lenger råder nødtilstand, vil alle prosessuelle tidsfrister for rettslige forhandlinger, meklinger eller andre tvangfullbyrdelser (judicial, arbitration and enforcement proceedings) opphøre.
- Tidligere satte frister for rettslige eller andre administrative krav og prosesser som har blitt suspendert under tiden det råder nødtilstand, vil bli forlenget med en måned fra og med at nødtilstanden er avlyst
- Under tiden det er nødtilstand skal det nasjonale sosialforsikringsinstituttet i en periode på maksimalt tre måneder overføre 60% av inntektgrunnlaget for sosialtrygdavgiften i januar 2020, på betingelsen at bedriftene oppfyller visse krav fra myndighetene.

- ❑ Videre forberedes også tiltak for å forlenge fristen for bedrifter å levere årsregnskap, samt gi rabatter på lokale skatter og avgifter.
 - Fristen for bedrifter å levere skattemeldingen samt betale selskapsskatt og skatt på utlegg (expenses tax) forlenges til 30. juni.
 - Også fristen for å levere selvangivelse for privatpersoner og betale inn evt. skatt på inntekt forlenges til og med den 30. juni
 - Fristen for å levere årsregnskap og årsberetning forlenges til den 30. september.

- ❑ Frem til det at nødtilstanden avlyses vil myndighetene som bestyrer midlene fra EUs struktur og investeringsfond ha fullmakt til å på eget initiativ modifisere kontrakter om finansiell støtte for å sette opp stipendordninger i tråd med behovene for ulike krisetiltak, inklusiv høyning av det tidligere avtalte støttebeløpet og høyning av de totale virksomhetsmidlene samt enklere regler for kontraktsforlengelse.

- ❑ Den 19. mars la belgiske riksbanken frem en støttepakke for banksektoren i landet på totalt 9.3 milliarder leva (landets valuta), for å styrke bankenes evne til å absorbere og dempe sjokkeffektene av pandemien på bedrifter og privatpersoner. Pakken omfatter:
 - Kapitalisering av det samlede vinstvolumet i banksektoren; 1,6 milliarder leva
 - Kansellering av høyningen av den antisykliske kapitalreserven (anticyclical capital stock) for 2020 og 2021; 0,7 milliarder leva
 - Likviditetsøking for bankene med 7 milliarder leva gjennom redusert av utenlandske bankers eksponering mot de kommersielle bankene

Belgiske riksbanken har også gjort ulike tiltak for å sikre at god drift i valutakomiteen, god pengeflyt og godt fungerende betalingssystemer og banktilsyn

- ❑ Bulgarske utviklingsbanken vil også gi støtte til likviditetsstøtte til bedrifter og har fått utvidet kapital fra regjeringen med inntil 500 millioner leva, til å bruke på lånegarantier som kan sikre vanlige banklån til bedrifter til en total verdi av inntil 2,5 milliarder leva. Utviklingsbanken får også inntil 200 millioner leva å bruke på rentefrie forbrukslån på inntil 1500 leva for arbeidstakere som er på ubetalt permittering (unpaid leave).

Danmark

Tiltak for arbeidslivet

- ❑ Myndighetene har suspendert reglene for sykefravær inntil 1.januar 2021. Dermed betaler myndighetene sykelønn fra dag 1 (i stedet for de vanlige 30 dager) når ansatte er i karantene eller syk med covid-19. Selvstendig næringsdrivende mottar sykelønn fra første dag av fraværet i stedet for to uker.

- ❑ Ordningen som gjør at bedrifter kan bestemme at ansatte midlertidig skal jobbe deltid har fått større fleksibilitet. Og de ansatte mottar tilleggsledighetspenger i denne perioden.

- Tre-partsavtale om midlertidig lønnskompensasjon til bedrifter i privat sektor med ansatte i fare for å bli permittert. Avtalen vil vare i tre måneder (fra 9.mars til 9.juni), og gjelder for bedrifter tvunget til å permittere minst 30 % av ansatte eller mer enn 50 ansatte.
- En lignende ordning med statsfinansiert kompensasjon har blitt utformet også for selvstendig næringsdrivende som lider store inntektstap
- En lov er på vei for å sikre økonomisk kompensasjon for selskaper som vil mangle arbeidskraft som en konsekvens av coronaviruset. Målet er å unngå oppsigelser og risiko for å miste verdifull del av selskapenes arbeidsstyrke.
- Arbeidsandel (work-share) kan brukes direkte etter en avtale med den ansatte i stedet for en ventetid på én uke etter den første registreringen på arbeidsplassen. I tillegg til økt fleksibilitet i bruk av ordningen. Tiltaket vil være gjeldende i en periode på 13 uker med mulighet for å søke om forlengelse.

Andre initiativer

- Suspensjon av selskapers betaling av merverdiavgift og andre skatter.
- Contracyclical kapitalkrav settes til null for å bidra til at bankene kan gi mer likviditet til bedriftene.
- 1 milliard DK satt av til å stille garantier for selskaper.
- Ytterligere låneordninger på 1, 25 milliarder DKK til SMBer spesielt for eksportrettede formål, gjennom statseide Eksport Kredit Fonden (EKF).
- En rekke forskrifter for transportsektoren skal suspenderes midlertidig for å sikre distribusjon av varer i hele landet.
- Offentlige myndigheter har lov til å forlenge fristene for bud på anbud (f.eks hvis selskaper ikke for øyeblikket har mulighet til å starte på nye prosjekter).
- 25 – 80% statlig kompensasjon for faste kostnader til bedrifter som er særskilt hardt rammet (ulike næringer og størrelse på bedrifter) over en tremåneders periode.
- 1,5 milliarder DKK i lånegarantier til SAS (sammen med 1,5 milliarder SEK i tilsvarende garantier fra svenske staten)
- 1,5 milliarder DKK i ytterligere finansielle garantier for å dekke kundenes tap til følge av at reiseoperatører har ansøkt om konkurs
- Offentlig innkjøp: mulighet for innkjøpere å utstede forskuddsbetalinger på inntil 1 million DKK, og avstå fra å åpne rettslig prosess mot bedrifter som har forsinkelser eller ikke klarer å innfri de kontraktmessige betingelsene der dette skyldes Covid-19.
- Utvidede studielåneordninger for å hjelpe studenter som mister sine deltids student-jobber

- ❑ Suspending av utgiftstaket for kommuner og fylkeskommuner for bygg og anleggsarbeid

Estland

Statlige ressurser rettes mot støtte til bedrifter gjennom KredEx Foundation og Estonian Rural Development Foundation. Pakken inkluderer også arbeidsmarkedstiltak gjennom støtte til Estonian Unemployment Insurance Fund, sykepenge og skatteinsentiver. Videre innvilges utsettelse for betaling av skattegjeld med 18 måneder, og innbetaling til pensjonsordninger under andre pilar suspenderes midlertidig. Regjeringen har også vedtatt å fryse renteberegningene for skatt i to måneder, samt å tillate at omleggingen av betalingen av skattegjeld på et lavere rentenivå enn dagens. I tillegg innefatter pakken delvis kompensasjonsordninger for direkte kostnader knyttet til kansellerte sports og kulturelle arrangementer i perioden april – mai på inntil 3 millioner euro.

Nærmere om tiltakene:

- ❑ Lånegarantiordninger på 1 milliard euro for allerede utstedte banklån, for å muliggjøre justeringer i nedbetalingsplaner (totalt maks 600 millioner euro) under følgende betingelser:
 - Dersom banken myker opp nedbetalingsplan for et eksisterende lån som ikke har blitt sikret av KredEx, så vil KredEx gå inn og sikre det lånet;
 - Maksimum garantibeløpet er 5 millioner euro per bedrift
 - Fast garanti vil om mulig bli gjenopprettet, eller vil garantiraten økes til å dekke over 80% av den garanterte risikoen.
- ❑ KredEx bedriftslån på inntil 500 millioner euro, under følgende betingelser:
 - KredEx utsteder et rullerende lån til en bedrift for å klare likviditetsutfordringer til følge av Covid-19, inkludert betaling av banklån.
 - Maksimalt lånebeløp er 5 millioner euro per bedrift.
 - Lånerenten er satt til 4% per år.
- ❑ KredEx investeringslån på inntil 50 millioner euro, under følgende betingelser:
 - KredEx garanterer investeringslån til en bedrift for at den skal kunne tilgodegjøre seg de forretningsmuligheter som skapes av coronaviruset, og andre forretningsmuligheter.
 - Maksimalt lånebeløp er 5 millioner euro per bedrift.
 - lånerenten er satt til 4% per år.
- ❑ Kompensasjon for lønnsreduksjon fra Estonian Unemployment Insurance Fund på totalt 250 millioner euro, under følgende betingelser:
 - Stønaden kan brukes av en lovlydig (compliant) arbeidsgiver for å dekke perioden mars – mai 2020.
 - Maksimalt 1000 euro brutto utbetales per ansatt
 - Stønaden beregnes på bruttolønn for den ansatte siste 12 månedene, pluss andre godtgjørelser fra arbeidsgiver til den ansatte på over 150 euro brutto. Estonian Unemployment Insurance Fund og arbeidsgiver vil betale alle arbeidsgiveravgifter på lønn og godtgjørelser.
- ❑ I perioden mars – mai vil staten kompensere for de første tre dagene med sykemelding for alle uføretryktsøknader (incapacity leave applications).

- Bedrifter ute i distriktene kan søke om garantier (inntil 50 millioner euro) og bedriftslån (inntil 100 millioner euro) eller markkapital finansiering (inntil 50 millioner euro).
- Selvstendige næringsdrivende er omfattet av en støtteordning for betaling av forskuddsskatt og sosiale avgifter (advance social tax support measure)

Finland

Økonomiske tiltak presentert av den finske regjeringen 17. mars:

- 5 milliarder euro i ytterligere støtte til økonomien
- Det statlige pensjonsfondet vil kjøpe verdipapirer for 1 milliard euro
- Regjeringen vil øke utlåningskapasiteten til Finnvera Oyj (det finske eksportkredittfondet) på arbeidskapital til SMBer med 2 milliarder euro.
- Et investeringsfond på 1 milliard euro for å investere i selskapsobligasjoner, bl.a. 73 millioner euro for å avverge det akutte finansieringspresset i bedriftene
- Bedrifter som sliter med å kunne betale skatten pga. coronaviruset vil kunne søke om endret betalingsplan under mykere betingelser fra den 25. mars 2020. Ifølge de nye betingelsene vil da første betalingen ha forfall tre måneder etter at den nye betalingsplanen er aktivert, i stedet for etter kun én måned. All fremtidig skattegjeld fra etter at en betalingsplan er tatt i bruk vil automatisk bli inkludert i denne av Skatteetaten frem t.o.m. den 31. mai 2020. I tillegg vil gebyrrenten på forsinkede skatteinnbetalinger som inngår i en betalingsplan vil bli satt ned fra 7% til 4%. Den nedsatte gebyrrenten vil i sin tur gjelde kun for skatt som inngår i en betalingsplan og har forfall etter 1. mars 2020. Denne nye ordningen vil være tilgjengelig for bedrifter/entreprenører som ikke har noen skatteinndrivelsesaker åpne mot seg fra myndighetene og som har levert skattemeldingen som de skal, og som rapporterer til den nasjonale inntektsregisteret.
- Bedrifter og privatpersoner kan søke om utsettelse for å levere skattemeldingen/selvangivelsen dersom de har behov for det, og under forutsetning at det er gyldig grunn for utsettelse, f.eks. sykdom. Skatteetaten i Finland vil imidlertid ikke gi utsettelse for innrapportering/innbetaling av merverdiavgift, men det vil være mulig å søke om unntak fra evt. straffegebyr dersom det kan oppgis gyldig grunn for sen innbetaling.
- Mulighet for utsettelse av innbetaling av pensjonsforsikringer (Tyel og Yel) og mulighet for å lempe på kapitalkravene for pensjonsforsikringsselskapene.
- Finanstilsynet i Finland har vedtatt å redusere kapitalkravene for finske kreditinstitutter, ved at den systemiske risikobufferen fjernes og justeringer i de enkelte kravspesifikasjonene for hvert institutt slik at bufferkravene for alle institutter reduseres med alt i alt 1%. Vedtaket forventes øke utlåningskapasiteten til de finske bankene med ca. 52 millioner euro.
- Finske riksbanken har vedtatt å gjenoppta aktivitetene sine i det innenrikske verdipapirmarkedet. Størrelsen på det nye programmet er på totalt 500 millioner euro.

Ny tiltakspakke fremlagt av regjeringen den 20. mars som et tilleggsbudsjett til statsbudsjettet på omlag 400 millioner euro, og flere tilleggsbudsjetter er ventet over de kommende ukene. Disse skal finansiere bl.a.:

- Utvidelse av det statlige garanterte finansielle mandatet til finske eksportkredittfondet Finnerva med 10 milliarder euro, til totalt 12 milliarder euro. Det vil frigjøre ytterligere finansiering på 10 milliarder euro til bedriftene.
- Arbeidsgivers andel i innbetalingen til tjenestepensjonsordninger vil bli redusert til 2,6% av lønnen, med virkning fra så snart som mulig og frem til ut år 2020. Det forventes redusere kostnadsbyrden for bedriftene med 910 milliarder euro. Pensjonsselskapene vil samtidig fryse bonusutbetalinger til kunder i den perioden pensjonsandelen reduseres for arbeidsgiver.
- Det statlig garanterte finansielle mandatet til Business Finland utvides med 50 millioner euro, som skal gi bedrifter støtte til forretningsutviklingsprosjekter.
- Arbeidsgiverperioden fjernes helt ved oppsigelser og overtallighet. Dagpenger vil være tilgjengelig umiddelbart, og vilkårene for å kvalifisere for inntektsrelaterte dagpenger kortes ned. Tiltaket forventer koste finske staten over 100 millioner euro.
- Varslingsperioden for oppsigelse reduseres (fra dagens 2 – 6 uker) til 5 dager. Retten for arbeidsgiver til å gi oppsigelse utvides også til tidsbegrensede ansettelser.
- Ledighetstrygd garanteres også for selvstendige næringsdrivende og frilansere. Det vil ikke være nødvendig å avvike den egne bedriften for å kunne motta støtte.
- Regjeringen lover maks 600 millioner euro i garantier til flyselskapet Finnair
- Ytterligere 26 millioner euro øremerkes til smittevernskontroll, og ytterligere 12, 8 millioner til finske FHI for coronavirus relaterte utgifter og kostnader.
- Politiet får også 5,6 millioner euro for tilleggsgiffter de måtte påløpe seg til følge av coronaviruset.
- Til sist settes det av 200 millioner euro for uspesifiserte utgifter forårsakede av eksepsjonelle omstendigheter

Ny krisepakke fra regjeringen den 27. mars

- Støtteordning for direkte kompensasjon til utsatte bedrifter på til sammen 1 milliard euro vedtatt. 700 millioner euro av disse øremerkes for bidrag gjennom Business Finland, og 300 millioner euro til bidrag fra ELY Centre (for økonomisk utvikling, transport og miljø).
- ELY skal gi støtte til SMBer som har blitt rammet av markedssvikt og produksjonsforstyrrelser til følge av coronaviruset, med 1 – 5 ansatte i alle sektorer unntatt landbruk, sjømat, skogbruk samt prosesserte landbruksprodukter.
- Business Finland har åpnet to nye finansielle tjenestetilbud etter situasjonen med coronaviruset. Disse er rettet mot SMBer i Finland som har mellom 6 og 250 ansatte, men vil også være

tilgjengelig for større bedrifter med flere enn 250 ansatte med en årlig omsetning på under 300 millioner euro. Tilbudet skal tjene bedrifter særskilt i følgende sektorer: reiseliv og andre turistbaserte tjenester, kreative og opptredensbaserte næringer, samt alle andre sektorer hvis produksjonskjede har blitt eller forventes bli påvirket av coronavirus situasjonen. Målet er at disse midlene skal gi bedriftene mulighet til å kartlegge, planlegge for og iverksette nye utviklingstiltak som kan motvirke effektene av markedssvikt og forstyrrelser i produksjonskjedene.

Utvidelse av krisepakken for næringslivet fra regjeringen med 1 milliard euro den 9. april:

- Ytterligere 200 millioner euro til forretningsutviklingsstøtte til SMBer
- Finansielle mandatet for Business Finland for støttebevilgninger til bedrifter økes med 100 millioner euro, og mandatet for lånebevilgninger økes med 300 millioner euro.
- 150 millioner euro mer i støtte fra regjeringen til lokale myndigheter, til finansiering av støtte til personer som er kun selvstendig næringsdrivende
- 150 millioner euro mer til investeringsfondet Tesi (Finnish Industry Investment Ltd) for etableringen av et nytt stabiliseringsprogram til hjelp mot likviditetskriser som følge av coronaviruset
- 7, 5 millioner i støtte til ELY (senter for økonomisk utvikling, transport og miljø) for administrasjonsomkostninger ifm. coronaviruset
- 10 millioner euro også til Business Finland for administrasjonsomkostninger ifm. behandling om søknader om kompensasjon fra bedrifter
- 20 millioner euro (tilsvarende ca. 340 årsverk) også til TE-sentrene (sentre for sysselsetting og økonomisk utvikling; ssv. tilsvarende NAV i Finland)
- 30 millioner euro i bedriftsstøtte til bedrifter med næringsvirksomhet ute i distriktene
- 10 millioner euro til bedrifter i sjømatnæringen, til støtte for å møte negative effekter og konsekvenser ved coronakrisen på deres virksomheter og tilpasninger i virksomhetene
- 6,5 millioner euro overføres fra Landbruksdepartementets utviklingsfond for land- og skogbruk (Makera), for å øke gjeldsgarantiene for de statlige garantiene bak midlene som bevilges fra dette fondet, og for å kompensere for økte tap ift. garantier.
- 600 millioner euro til shipping-bedrifter, slik at de kan opprettholde godstransporter som er kritisk for forsyningssikkerheten ift. håndteringen av coronakrisen.

Frankrike

- Mulighet for å søke om utsettelse av skattebetaling for bedrifter som kan påvise at de har blitt rammet finansielt av coronaviruset. Dette gjelder imidlertid kun direkte skatter, merverdiavgift er ikke omfattet av denne ordningen.
- I spesielt vanskelige tilfeller kan skatterabatter vedtas etter en individuell undersøkelse.
- Støtte fra staten og Banque de France for å forhandle med banken om en omlegging av bankkreditter.
- Staten vil garantere 300 milliarder euro i banklån til bedrifter.
- 1 milliard euro vil gå til et "solidaritets-fond" som skal hjelpe mikro-selskaper, SMB og selvstendig næringsdrivende med omsetning på under 1 million euro og som lider av 70 %

nedgang i omsetningen mellom mars 2019 og mars 2020. Disse kvalifiserte selskapene vil da få et månedlig tilskudd på 1500 euro. Praktiske detaljer i forbindelse med dette avklares denne uken.

- Suspensjon av husleie- og bruksregninger som små bedrifter skylder. Det praktiske rundt dette, særlig størrelsen på kvalifiserte bedrifter, vil bli avklart ilt de neste dagene.
- Mobilisering av Bpifrance for å garantere kontant-linjer (cash lines) som selskapene kan trenge på grunn av epidemien.
- Opprettholde sysselsettingen i bedrifter gjennom systemet for delvis arbeidsledighet.
- Støtte til behandling av en konflikt med kunder eller leverandører av forretningsformidleren (Business Mediator).
- Anerkjennelse av staten for at coronavirus er et tilfelle av *force majeure* for sine offentlige kontrakter. Følgelig, for alle statlige offentlige kontrakter, vil ikke straffer for forsinkelse bli anvendt.
- Staten vil dekke 100 % av lønn som er utbetalt under korttidsordningen.

Hellas

Horisontale krisetiltak:

- Staten vil dekke rentekostnadene for vanlige betjente lån (? – "regularly serviced loans") i opp til to måneder, med mulig forlengelse med ytterligere to måneder
- Merverdiavgiften på kritisk smittevernsutstyr mot coronaviruset settes ned fra 24% til 6%.
- Mulighet til å få umiddelbart utbetalt skatterefusjoner av beløp på inntil 3000 euro.
- Suspensjon av merverdiavgift betaling som skal betales i slutten av mars, i 4 måneder, i sektorer der virksomheten er suspendert ved myndighetspålegg i mer enn 10 dager. Ingen renter eller ekstragebyrer skal belastes dersom betalingsfristen utsettes eller suspensjon av MVA-betaling forlenges.
- Suspensjon av betaling av sertifisert gjeld til skattemyndighetene, samt avdrag på delvis betalingsordning for sertifisert gjeld, som skal betales i slutten av mars, i 4 måneder for sektorer og områder suspendert av staten i mer enn 10 dager.
- Etablere en mekanisme, basert på tilgjengelige data fra Independent Public Revenue Authority, online transaksjoner og tall fra arbeidsdepartementet, som kan overvåke utviklingen i arbeidsmarkedet og sosiale bidrag, slik at det kan komme riktige, målrettede og effektive intervensjoner i økonomien og i regionene der det er en betydelig nedgang i økonomisk aktivitet.

- Administrative krav, som f.eks. meldeplikt for overtid, er suspendert for å tilrettelegge for at arbeidstakere gradvis får tilgang til å unngå for mange folk på jobb og offentlig transport. Eksisterende bestemmelser om overtid og minimum hvile påvirkes ikke. Det er gitt et anlegg for online-arbeid der det er mulig.
- Støttetiltak på totalt 2 milliarder euro i første fase for de bedrifter og arbeidstakere som rammes av pandemien, bl.a. gjennom kompensasjonsordninger å 400-500 euro til om lag 600 000 arbeidstakere i de virksomheter som har stengt ned etter beslutning fra myndighetene

Tiltak spesifikt rettet mot bedrifter som har måttet stenge ned virksomheten sin pga. myndighetenes restriksjoner:

- Regjeringen satt opp en liste over hvilke økonomiske sektorer der bedrifter vil få offentlig støtte for å takle effektene av coronakrisen. Listen er dynamisk og vil kunne endre seg alt etter hvordan krisen utvikler seg.
- All skatt (mva, selskaps og inntektsskatt) og sosiale-/trygdeavgifter suspenderes t.o.m. 31. august.
- 2 milliarder euro i lånegarantier gjennom den greske utviklingsbanken til ulike finansielle aktører, for å styrke likviditeten til bedriftene.
- Støtteordning på 1 milliard euro med tilbakebetalingspliktige forskuddsutbetalinger til bedrifter som lider midlertidige finansielle vansker pga. redusert virksomhet til følge av coronavirusets utbrudd. Gjelder for bedrifter med inntil 500 ansatte.
- 25% reduksjon av skatter og sosiale avgifter betalte i april
- Betaling av kapital på vanlige betjente lån (regularly serviced loans) suspenderes til september
- Kompensasjon på inntil 800 euro for selvstendig næringsdrivende og bedrifter med inntil 5 ansatte
- Fristen for betaling av sjekker utsettes med 75 dager
- 40% kostnadsreduksjon på kommersielle leieavtaler i mars og april
- Mulighet for visse bedrifter å holde åpent unntaksvis på søndager og helligdager i en periode av maks 6 måneder. Gjelder for bedrifter som produserer, leverer og transporterer mat, drivstoff, medisin og annet paramedisinsk utstyr, samt bedrifter som selger slike varer og produkter.
- Mulighet for arbeidsgivere å suspendere ansettelseskontrakter dersom bedriften deres er påvirket av coronakrisen og omsetningen har blitt betydelig redusert, forutsatt at de inngår i den oven nevnte listen over prioriterte økonomiske sektorer for offentlig støtte.
- Mulighet for å fortsette virksomheten på minimum bemanningsnivå. Arbeidsgiver kan utnevne personell til å jobbe med å opprettholde forretningsvirksomheten under trygge forhold ved å

ansette hver ansatt i minimum to uker per måned, enten løpende eller periodisk. Denne arbeidsordningen vil kunne benyttes av arbeidsgiver på ukentlig basis i maksimalt 6 måneder, på vilkår at arbeidsgiver opprettholder samme antall ansatte i bedriften.

- Mulighet for å etter avtale mellom arbeidsgiverne å overføre personal internt mellom ulike entiteter i et konsern, for å balansere ut effektene mellom de entitetene som er hardere rammet av krisen og andre entiteter som er mindre berørt. Kravet er at konsernet må opprettholde samme antall ansatte i konsernet som før den interne personaloverføringen.
- Kriserammede arbeidsgivere og bedrifter i de prioriterte økonomiske sektorene som er identifisert i den ovennevnte listen, gis mulighet å utsette utbetalingen av påskebonussen (m forfall 15. april) til den 30. juni, uten å pådra seg straffegebyr.
- Arbeidsgivers plikt å registrere ex-ante endringer/justeringer i arbeidstiden, overtid, lovlig overtid eller arbeidstidsordninger under perioden med coronakrise. Endringene skal meldes inn ex-post på månedlig basis ila de første 10 dagene av den neste måneden.
- Mulighet for hjemmekontor til 30. april, i tråd med betingelsene i arbeidskontrakten for den enkelte. Arbeidsgiver kan beordre hjemmekontor uten at en skriftlig endring av kontrakten i forkant er nødvendig.

Spesifikke tiltak for arbeidstakere i bedrifter som har måttet stenge ned virksomheten pga. myndighetenes restriksjoner:

- Forbud mot oppsigelser: gjelder for alle bedrifter som har måttet stenge virksomheten sin pga. myndighetsvedtak og for så lenge som nødtiltakene varer. Gjelder også for arbeidstakere som har fått sin arbeidskontrakt suspendert. Forbudet tredder i kraft den 18. mars og alle oppsigelser som blir gjort i denne perioden vil være ugyldige.
- 45 dagers "retention clause" for alle ansatte som har fått kontrakten sin suspendert. Gjelder fra den 21. mars for bedrifter i prioriterte økonomiske sektorer for offentlig krisestøtte (se ovennevnte liste)
- Rett til spesialkompensasjon på inntil 800 euro og full forsikringsdekning for alle ansatte hvis kontrakt har blitt suspendert frem til den 20. april, eller hvis arbeidskontrakt har blitt sagt opp i perioden 1. – 20. mars.
- Mulighet for å velge å ta spesialpermisjon frem til den 26. april. Denne permisjonsordningen vil kunne deles opp i ulike perioder og vil være aktuell for foreldre med barn i en alder av opp til 15 år. Varigheten må være minst 3 dager, og på vilkår at arbeidstaker må bruke en av sine vanlige feriedager som en del av denne permisjonen. $\frac{3}{4}$ av kostnaden vil bæres av arbeidsgiver og en $\frac{1}{4}$ av staten. Ulike ordninger vil gjelde avhengig av om arbeidstaker er ansatt i offentlig eller privat sektor eller om vedkommende er selvstendig næringsdriver, ensomstående forelder eller fraskilt.
- Arbeidsgiver må godta fravær fra arbeid dersom den ansatte eller dennes nærstående viser coronavirus relaterte symptomer, i tråd med føringene fra de nasjonale helsemyndighetene. Gjelder også som obligatorisk for gravide arbeidstakere. Arbeidsgiver er pålagt å betale full

lønn under perioden arbeidstaker er fraværende fra arbeid, med mindre bedriften har måttet stenge ned virksomheten pga. myndighetsrestriksjoner.

- Arbeidsgiver er også forpliktet til å fjerne arbeidstakere som inngår i risikogrupper fra arbeidsplassen
- Leiereduksjoner for ansatte i bedrifter som har blitt stengt ned og ansatte som har fått arbeidskontrakten sin suspendert. De berørte arbeidstakerne vil få 40% avslag på leien i mars og april måned, forutsatt at eiendommen i kontrakten er deres primærbolig.
- Tre måneders rente- og gebyrfri utsettelse på betalingsfrister (t.o.m. den 30. juni), gjelder for alle betalinger, delbetalinger etc. til forsikringsfond med forfall den 31. mars.

Irland

- En arbeidskapitalordning for kvalifiserte bedrifter påvirket av covid-19 verdt 200 millioner euro fra Strategic Banking Corporation of Ireland (SBCI).
- Lån på opptil 1,5 millioner euro vil være tilgjengelige til reduserte priser, med opp til de første 500 000 euro usikrede. Søknader kan gjøres via SBCI-nettstedet.
- Rentegebyr for sen innbetaling av merverdiavgift suspenderes for januar/februar
- Rentegebyr for sen innbetaling av arbeidsgiveravgift (late payments of employer PAYE(income tax)) suspenderes for februar/mars
- En pakke på 200 millioner euro til bedriftsstøtte inkludert en rednings- og omstillings-ordning tilgjengelig gjennom *Enterprise Ireland* for sårbare, men levedyktige bedrifter som trenger å omstrukturere eller omforme virksomheten.
- Det maksimale lånet som er tilgjengelig fra *MicroFinance Ireland* vil økes fra 25.000 euro til 50.000 euro som et umiddelbart tiltak for spesifikt å håndtere eksepsjonelle omstendigheter som mikroforetak står overfor.
- Kredittgarantiordning vil være tilgjengelig for bedrifter berørt av covid-19 gjennom *Pillar Banks*. Lån på opptil 1 million euro vil være tilgjengelige opptil 7 år.
- Arbeidsdepartementet (Department of Employment Affairs and Social Protection) og departementet for næringsliv og innovasjon (Department of Business, Enterprise and Innovation) vil tilby en felles *First Responder*-støttetjeneste gjennom Intreo-kontorene og utviklingsbyråer. *Enterprise Ireland* og *IDA Ireland* i hver region vil tilby skreddersydde støtter for berørte bedrifter, med mål om å unngå masseoppsigelser og kjøpe tid for firmaer til å jobbe gjennom kortvarige forstyrrelser.
- Hele spekteret av støtte fra *Enterprise Ireland*, *IDA Ireland*, *Local Enterprise Office* og *Údarás na Gaeltachta* vil være tilgjengelig for bedrifter for å hjelpe med strategier for å innovere, diversifisere markeder og forsyningskjeder og forbedre konkurransedyktigheten.

Island

- Virksomheter som har midlertidige vanskeligheter på grunn av inntektsfall, vil bli gitt fleksibilitet, f.eks i form av utvidede frister for skatter og andre offentlige avgifter.
- Det vil arbeides for å gi turistbransjen midlertidig lettelser, inkludert midlertidig reduksjon i bransjespesifikke skatter.
- Når situasjonen er normal igjen, vil det bli lansert en markedsføringskampanje for å promotere Island som turistmål, og islendinger vil bli oppfordret til å reise innenlands.
- Tiltak for å stimulere privat forbruk og etterspørsel vil bli iverksatt, f.eks skattereduksjon eller økte fordeler.
- Pågående og planlagte infrastrukturprosjekter vil bli fremskyndet.
- Regjeringen vil samarbeide med *Iceland Financial Services Association* om deres svar på forutsigbare likviditets- og betalingsvansker hos reiselivsbedrifter.
- HF-fondet (tidligere HFF-fond) vil overføre midler fra sentralbanken for å øke evnen til banker og kreditorer til å gi kreditt til både selskaper og enkeltpersoner.

Ytterligere tiltak presentert den 21. mars

- Deltidsarbeidende vil kunne få dagpenger inntil 75% nivå for å unngå at arbeidsplasser går tapt. Ansatte som står i fare for å miste jobben sin vil kvalifisere for dagpenger slik at de kan gå ned til deltidsarbeidstid under sin nåværende arbeidsgiver (helt ned til 25% av deres tidligere stillingsbrøk eller lønn) og få ytterligere støtte fra staten.
- Skattene utsettes til neste år, og hotellskatten oppheves til slutten av 2021.
- Bankskattene reduseres også, og det gis statlige garantier for lån til kvalifiserte bedrifter.
- Nytt spesialprosjekt for å øke investeringene i transport, offentlige bygg- og anleggsarbeid samt teknologisk infrastruktur, mer detaljert informasjon vil bli presentert senere.

Italia

Den lovgivende resolusjon over hovedtiltakene for å lindre effektene av coronaviruset som ble lagt frem av den italienske regjeringen den 17. mars, bygger på 4 hovedbolker:

- Støtte til arbeidstakere og bedrifter
 - "Overtallighetsfondet" utvides til å dekke hele landet og alle arbeidstakere i alle produktive sektorer, inklusive de bedrifter som allerede har fordel av ekstraordinære nedbemanninger, i maksimalt 9 uker.
 - Kompensasjonsordning på 600 euro per måned skattefritt for selvstendige næringsdrivende, og de som er underlagt merverdiavgift.
 - Karantene likestilles med sykdom

- Foreldrepermisjon i 15 ekstra på 50% lønnsnivå for arbeidende foreldre, eller alternativt en barnepassbonus på 600 euro
 - Nasjonalisering av flyselskapet Alitalia og opprettelse av et nytt selskap 100% kontrollert av det italienske finansdepartementet
- Tiltak for å styrke likviditeten til bedriftene og husholdene
- Utsettelse av nedbetalinger på lån, leasingkontrakter, kredittfrister etc. for SMBer
 - Styrking av garantifondet for SMBer:
 - mulighet for garantier til gjeldsreforhandlingstiltak
 - automatisk garantiutvidelse ved utsettelse eller suspensjoner av lån
 - evalueringsprosessen for transaksjoner på inntil 100 000 euro begrenses til kun å omfatte den økonomiske og finansielle profilen til virksomheten
 - mulighet for å kombinere garantiene fra dette fondet med andre garantiformer for turistnæringen
 - mulighet for å etablere særskilte underseksjoner av fondet for å styrke tilgangen til kapital innen enkelte sektorer eller næringskjeder, etter initiativ fra de sektorale myndighetene eller andre organisasjoner og referanseaktører
 - driftsvilkårene for garantifondet suspenderes
 - maksbeløpet som kan tildeles bedrifter heves fra 2,5 millioner til 5 millioner euro
 - Styrking av "Confidi ordningen" for mikrobedrifter
 - Etablering av et integrert promoteringsfond under det italienske utenriksdepartementet
 - Umiddelbar iverksettelse av volatilitetsjusteringene for forsikringsselskapene
 - Introduisering av kontragaranti mekanismer for banker gjennom CDP (Cassa Depositi e Prestiti; en av de største bankene i landet på investeringer i økonomisk utvikling) for å muliggjøre kredittutvidelser også til middelstore og store selskaper som er rammet av krisen
 - Gi insentiver til såkalte "impaired loans" ved å gjøre tilganger i form av utsettelser på skatteinnbetalinger om til skattekreditter for finansielle og industrielle selskaper
 - Etablering av et nødfond for film og andre audiovisuelle og underholdnings, og støtteordninger til kulturnæringen
 - Regler for refusjonsordninger for leieavtaler og opphevelse av salgssavtaler for kjøp av billetter til museer, forestillinger etc.
 - Forskuttering av midler fra utviklings- og samhörigetsfondet under programperioden 2014 – 2020 som ligger innenfor de operative planene for sentrale myndigheter og utviklingsavtaler.
- Fiskale tiltak
- Suspensjon av kildeskatt (witholding tax), trygd og trygdeavgifter og obligatoriske forsikringspremier under mars og april samt innbetaling av merverdiavgift i mars, for turisthoteller, spa, passasjertransport, restauranter og barer, kultur (kino og teatre), idrett, utdanning, fornøyelsesparker, arrangementer (konferanser og messer) og spillelokaler og tipping
 - Suspensjon av betalingsperioden for skatt og avgifter (mva, fradrag og innskudd for mars måned) for skattebetalere med en omsetting på inntil 2 millioner euro
 - Utsettelse av betalingsfristen for innbetalinger til offentlige myndigheter fra 16. til 20. mars for økonomiske aktører som ikke er omfattet av suspensjonen

- Midlertidig oppheving av kildeskatten på fakturaene for mars og april for profesjonelle uten ansatte som har inntekter under 400 000 euro
 - Suspensjon frem til 31. mai i år av tidsfristene for de ulike prosessfasene i skatteetatens innkrevingsarbeid (winding-up, control, establishment, collection and litigation activities)
 - Suspensjon av tidsfristene for innhenting av skatteregister, betaling og fjerning samt tidsfristene for suspensjon av nye saker og suspensjon av utøvende handlinger
 - Insentiver og bidrag til renslighet og sikkerhet på arbeid
 - For kommersielle utleiende, skattefratrekk på 60% av leien for mars måned
 - Særskilte bestemmelser for veitransport og offentlig passasjertransport
 - Suspensjon t.o.m. 31. mai av avgifter for idrettsforeninger og klubber for bruk av offentlige sportsanlegg.
 - Ekstraordinære hastetiltak til støtte for pressekorpsset
- Utvidelse av helsevesenet og sivile beskyttelsesmekanismer
 - Midler til rekruttering av 20 000 helsearbeidere til det nasjonale helsevesenet
 - 1,65 milliarder euro mer til det nasjonale krisefondet
 - Finansiering av nye sykehussenger
 - Krav til private pleieinstitutter at de må stille til rådighet sine helsearbeidere, lokaler og utstyret sitt
 - Autorisasjon for Invitalia (nasjonale byrået for tiltrekking av investeringer til og næringsutvikling i Italia) til å gi konsesjonsfinansiering eller direkte finansiering til produsenter av medisinsk apparatur og smittevernustyr.
 - Mulighet sivilbeskyttelse ved rekvisisjon av helsesentre samt medisinsk kirurgisk og viktig utstyr. Embetsmenn (prefekt) skal ha til rådighet f.eks. hoteller og andre bygninger.
 - Forhåndsinformasjon om prisen i offentlige kontrakter, for å påskynde innkjøpsprosessen og betalingen av helsemateriale og instrumenter og utstyr.

Kroatia

Kroatiske utviklingsbanken (Croatian Bank for Reconstruction and Development) har vedtatt å:

- Utsette kredittforpliktelse for eksisterende kunder
- Introdusere en "nådeperiode" (grace period) for tilbakebetalinger
- Tilby likviditetslån til bedrifter for å dekke lønnskostnader og andre overhead og operative kostnader, i samarbeide med de kommersielle bankene under det nasjonale eksportgarantifondet
- Utvide omfanget på eksportgarantifondet til å dekke også turisme.

Støtte til de kommersielle bankene

- Introdusering såkalt "standstill" ordninger, i.e. en tre måneder lang frysning av gjeldsinnkrevinger (debt collection)
- Likviditetslinjer med tre års "modenhet" (maturity)

- Hurtigsporordning for omlegging av lån uten at kundene reklassifiseres som å være fallitt.

Regjeringen vil:

- Utøke andelen "ESIF mikrolån" for støtte til mikro- og småbedrifter og sette ned lånerentene, samtidig som man utvider garantiratene for individuelle garantiordninger (andelen som staten vil garantere for)
- Utsette betalingsfristen for fellesfinansierte prosjekter (co-funded projects) med 90 dager
- Tillate aktører som mottar EU-midler å utsette/fryse gjennomføringen av disse prosjektene, samt tilbakebetaling av refusjoner (repayment of reimbursement).
- Gi mulighet for statlig oppkjøp av overskudd i storfebestanden eller korn-/mat-/grønnsaksproduksjonen.
- Iverksette ulike låneordninger
- Utsette betalingen av turistskatt for bedrifter og turistavgifter for private utleiere
- Gi offentlig kapital- og likviditetsstøtte til utsatte bedrifter innen turistnæringen og bedrifter i kulturelle/kreativ sektor.
- Midlertidig oppheve (suspend) forsyningsplikten for posttjenester
- Midlertidig oppheve henteavgiften for ekstraordinære transporter på offentlige veier og den planlagte 10 % økningen av veitoll for enkelt type kjøretøy i sommerperioden.

Ny krisepakke fra regjeringen den 1. april:

- Den finansielle støtten for arbeidstakere høynes fra 3.250 HRK til 4000 HRK netto, og staten overtar kostnadene for de obligatoriske arbeidsgiveravgiftene. Den effektive stønaden blir dermed 5.460 HRK for hver arbeidstaker. Til gjengjeld er arbeidsgiver forpliktet å sikre alle eksisterende arbeidsplasser og ikke foreta noen oppsigelser. Støtteordningen beregnes ha en verdi på totalt 8,5 milliarder HRK, og har hittil gitt hjelp til over 65 000 bedrifter med totalt over 400 000 ansatte.
- Utsettelse og unntak for bedrifter ift. innbetaling av inntekt- og vinstskatt og sosiale avgifter (helse og pensjon) for april, mai og juni: Bedrifter med omsetningstap på mellom 20% og 50% vil kunne få utsettelse og mulighet til å dele opp betalingene rentefritt i opp til 24 måneder. Bedrifter med en vanlig omsetning på under 7,5 millioner HRK – ca. 93% av alle kroatisk selskaper – og som vil få omsetningstap på over 50% vil bli unntatt helt fra skatt og sosiale avgifter. Også bedrifter med en normal omsetning på over 7,5 millioner HRK med omsetningstap på mellom 50% og 100% vil kunne fritas proporsjonalt fra skatter og avgifter i tråd med nivå på inntektstapet (e.g. ved inntektstap på 75% må de betale kun 25% skatt/avgift).

- Utsettelse av merverdiavgiften til etter at fakturaene har blitt fullt betalt, og ikke forbindelse med utstedelse av faktura som normalt. Fristen for å levere årsregnskap (financial statement) for 2019 forlenges til den 30. juni.
- Alle offentlig anbudsrunder (ffa. i helse-, forsvars- og politisektoren) vil bli instruert til å gi preferanse til innenlandske produsenter av landbruksprodukter og å kjøpe opp inntil 60% av de innenriks produserte varene. Staten vil kjøpe opp overskuddslagrene fra kroatisk melkeprodusenter.
- Regjeringen har også foreslått spesifikke tiltak for reiselivsnæringen, og vil diskutere med partene i arbeidslivet om muligheter for å gjøre lønnsjusteringer eller midlertidig suspendere de avtalte lønnsøkningene for offentlig sektor ansatte.
- Nye låneordninger på totalt 45 milliarder HRK i det nasjonale og internasjonale finansmarkedet i samarbeid med EU institusjonene og Verdensbanken.

Kypros

- Spesiell permisjonsordning for foreldre med barn i en alder av opp til 15 år, og som ikke kan få hjelp med barnepass og som må være hjemme fordi skolene holder stengt til den 10. april.
- Støtteordning for de bedrifter som har måttet stenge ned virksomheten sin pga. myndighetenes beslutning (work suspension plan), der ansatte i bedriftene vil få dagpenger under hele nedstengingsperioden på betingelse at det ikke skjer noen oppsigelser.
 - Nedstengingen gjelder alle private selskaper i følgende kategorier fra 16. mars og 4 uker fremad: kjøpesentre og varehus, biografteatre, bibliotek, museer, arkeologiske funnsteder, butikker for sportsbetting, idrettsanlegg og klubber, fornøylesparker, frisører og barbersalonger, skjønnhetssalonger, cafeer, barer og all mat/drikke og serveringsnæring inklusive de som kun tilbyr take-away og drive-through tjenester.
 - Hoteller må holde stengt frem til 30. april
- Supermarkeder, apotek, private tilbydere av helsetjenester, bakerier, kiosker og bensinstasjoner må holde åpent under visse betingelser (i.e. antall kunder i butikken på ethvert tidspunkt og andre helse relaterte forbehold må tas)
- En støtteordning vil også bli utarbeidet for bedrifter som har mistet mer en 25% av omsetningen sin eller mer.
- En egen støtteordning forberedes for småbedrifter med opp til 5 ansatte, hvor disse vil kunne få subsidiert inntil 70% av lønnskostnadene.
- Ansatte/selvstendig næringsdrivende som jobber for eller leverer tjenester til utdanningsdepartementet (ikke offentlig sektor ansatte) og har blitt rammet av nedstengingen av skolene, vil få utbetalt full lønn/godtgjørelse under en egen kompensasjonsordning.
- Særskilt sykelønnsordning for sårbare grupper og individer som blir satt i selv-isolasjon.

- Utvidet klagefrist for selvstendig næringsdrivende til trygdeetaten for beregningen av trygdeavgift basert på inntektgrunnlaget.
- Tjenestetilbud i samarbeide med privat sektor, supermarkeder, NGOer etc. til gamle og folk i karantene eller selv-isolasjon og andre sårbare grupper, slik at de kan få hjelp med matinnkjøp og andre ærender for å minimere deres bevegelser.
- Suspensjon av planlagte økninger i avgiften til NHS (nasjonale helsetjenesten?) i to måneder.
- Støtteordning for studenter som er igjen i utlandet under den stundende påskeferien og som ikke vil reise hjem, der hver student uten at det gjelder noen inntekstkriterier vil bli tildelt en engangssum på 750 euro.
- Det introduseres lovfestede pristak for sanitetsprodukter.
- Midlertidig unntak fra betaling av merverdiavgift i to måneder, uten at det medfører straffegebyr. Dette gjelder kun for bedrifter hvis omsetning ikke oversteg 1 million euro under 2019, eller bedrifter som har mistet mer en 25% av omsetningen sin.
- Kypros vil i tillegg redusere MVA-satsen fra 19% til 17% t.o.m. mai 2020. MVA-satsen for turismeaktiviteter (som tidligere allerede har blitt redusert), f.eks. hotell, restauranter etc., vil bli satt ned fra 9,5% til 7,5% frem t.o.m. juli 2020.

Støttetiltakene som hittil er annonsert av den kypriotiske regjeringen har en verdi på totalt 700 millioner euro, tilsvarende 3% av BNP

Videre tiltak fremover inkluderer bl.a.:

- Spesielle ordninger for personer som er tatt opp i ordningen for betaling av forfalt skattegjeld.
- Perioden for skatteinnlevering forlenges med to måneder.
- Suspensjon av leveringskravet under offentlige og private kontrakter for tjenesteytelser som vil kunne bli forsinket pga. krisen.
- Finansiell støtte til turistnæringen i perioden juni – september 2020 og samarbeid med flyselskapene og reisearrangørene, for at turistnæringen på Kypros skal kunne bygge seg opp igjen og tiltrekke flere turister igjen frem mot perioden oktober 2020 – mars 2021.

Latvia

- Midlertidig støtteordning for å dekke kostnadene for arbeidsgiver for sykelønn og vanlige lønnskostnader i tider av økt ledighet.
- Mulighet for utsettelse av skatteinnbetalinger med opp til tre år, og fristen for innlevering av årsregnskap forlenges til minst 31. juli.
- Skattemyndigheten i Latvia vil tilbakebetale godkjente innbetalinger av merverdiavgift allerede innen 30 dager etter at mva-deklarasjonen har blitt innlevert til myndigheten.

- Den nasjonale utviklingsbanken ALTUM vil gi lånegarantier og kriselån til bedrifter som er rammet av Covid-19.
- Rentesatsen for lån til bedrifter i turistnæringen kuttes med 50% for SMBer og med 15% for store selskaper.

Litauen

Økonomisk og finansiell handlingsplan fremlagt av den litauiske regjeringen den 16. mars, hvor 10% av landets BNP – om lag 5 milliarder euro – vil bli satt av til å finansiere tiltakene i handlingsplanen, som bygger på fire hovedbolker; sikre helsen til befolkninger, gi støtte til SMBer og styrke sysselsettingen og økonomien. Det er også nedsatt en arbeidsgruppe på statlig nivå for hastekoordinering av viktige utfordringer for næringslivet, hvor LPK er representert ved President Robertas Dargis.

- Avsetting av nødvendige ressurser for å sikre effektiv drift av offentlige helse og offentlige sikkerhetssystemer; 500 millioner euro
- Beskytte jobber og inntekter; 500 millioner euro

Handlingsplanen øremerker penger til tiltak for å bevare arbeidsplasser og inntekter. Staten vil gi støtte til bedrifter for arbeidsplassbevarende tiltak i inntil tre måneder, også gjennom å dekke deltidspenning eller deler av dagpengene til ansatte ifm. permittering. I tilfelle karantene i utdanningsinstitusjoner eller sosiale omsorgs og jobbsentre, gjøres vedtak om at de spesialistene som tar seg av barn eller handikappede skal motta sykepenger. Selvstendige næringsdrivende som har betalt trygdeavgift vil kunne få et støttebeløp på 257 euro per måned i inntil tre måneder, dersom de blir hindret fra å utøve sin virksomhet pga. karantene. Og for selvstendige som har blitt arbeidsledige utsettes betalingsfristen for kreditter fra 3 til 6 måneder (eksklusive rentegebyr) under garanti fra staten. For å tilrettelegge for utsettelse av betalinger for strøm og gass til det nasjonale energiselskapet Ignitis UAB, anbefales kommunene å utsette eller organisere betalingsplaner for betalinger av forsyningstjenester og energi til oppvarming.

- Opprettholde likviditeten hos bedriftene; 500 millioner euro

Handlingsplanen tilrettelegger for umiddelbare lån av skatt (tax loans) gjennom utsatte eller fremskjøvede betalingsplaner uten ekstra rentekostnader. Innkrevingsaksjoner vil også bli stansede basert på oppfyllelse av rimelighetskriterier. Privatpersoner vil også kunne få utsettelse på betaling av inntektsskatt. Garanti limiten for landbrukslån (agricultural loans) utvides og det statlige garantifondet for finansiering til næringslivet (Invega) utøkes med 500 millioner euro, og betingelsene for garantiene utvides. Tilrettelegge for at bedrifter kan få utsettelse på betalinger for strøm og gass til det nasjonale energiselskapet Ignitis UAB. Det anbefales også at kommuner unntar bedrifter fra kommersielle eiendomsskatter og arealskatter (land taxes), og muliggjør for bedrifter å utsette eller lage betalingsplaner for

- Styrke økonomien; 1 milliard euro

Handlingsplanen innefatter en akselerering av investeringsprogrammer, fremskynding av utbetalinger og økt intensitet i finansieringen. Det legges også opp til reallokering av midler fra EUs investeringsfond til helsesektoren, sysselsettingstiltak og næringslivet, at midler over

statsbudsjettet kan tas i bruk raskere for å finansiere løpende utgifter, og at alle midlene i programmene for klimaendringer, veivedlikehold og utvikling kan tas i bruk for å akselerere renoveringen av leilighetsbygg. I tillegg planlegger regjeringen å gi anbefalinger til riksbanken om ulike grep for å øke utlåningskapasiteten hos de litauiske bankene med 2,5 milliarder euro: 1) minske kapitalkravene for kredittinstitusjoner, 2) reduisering av likviditetsreservene, og 3) reduisering av øvrige tilsynstiltak. Ytterligere 500 millioner euro i statlige garantier skal også bidra til å skape eller supplere de eksisterende finansielle instrumentene.

For å sikre likviditeten i de offentlige finansene, bl.a. med tanke på stimulansepakken på totalt 1 milliard euro, legger regjeringens handlingsplan opp til at regjeringen vil ta opp lån på ytterligere 5 milliarder euro. Det legges også opp til å etablere et særskilt Covid-19 Impact Reductions fond som vil være åpent for både privatpersoner og juridiske personer å gi bidrag til.

Luxemburg

- Bedrifter som er rammet direkte av myndighetenes tiltak vil kunne benytte seg av en korttidsarbeidsordning
- Dagpenger ved arbeidsledighet til følge av myndighetenes nedstenging på inntil 80% av lønnen
- Pendlersertifikater skal gjøre det mulig for grensearbeidere å passere grensene selv om de ellers er stengt for passering
- Bedrifter kan søke om å få opphevet forskuddsskatten de første to kvartalene av 2020, og kan søke om en betalingsutsettelse på fire måneder for all skatt etter den 29. februar.
- Alle merverdiavgiftoppgjør (VAT credit balance) på under 10 000 euro vil bli refundert

Konkrete tiltak herunder frem til den 2. april:

- Forskudd på tilbakebetaling til arbeidsgiver av foreldrepenger for den ekstraordinære foreldrepermisjonen som staten har innvilget til de foreldre som må være hjemme med barn under coronavirus pandemien. Utbetalingene vil bli administrert gjennom Joint Social Security Centre (CCSS) etter en særskilt prosedyre.
- Joint Social Security Centre (CCSS) og trygdeminister Romain Schneider har også introdusert støttetiltak for bedrifter og selvstendig næringsrivende ved å tilby større fleksibilitet ift. organiseringen av innbetalingen av sosiale avgifter. Gjelder fra den 1. april.
- Grensearbeidere fra Frankrike: Avtale mellom franske og luxemburgske myndigheter at from. den 14. mars skal de dager arbeidstaker må jobbe hjemmefra ikke telle med i den 29-dagersperioden som arbeidstaker har lov å utføre jobben sin fra utenfor Luxembourg's grenser. Grensearbeidere som er bosatt i Frankrike vil utover det vanlige sertifikatet trenge også et spesialsertifikat for de nye unntaksvis reisebevilgningene.
- Grensen Luxemburg – Tyskland: De nye pendlersertifikat for yrkespendlere under coronakrisen som ble utstedt av Luxemburg den 15. mars vil fortsatt godtas av Tyskland, og sjekkes av tyske

føderale politiet som en del av de nyintroduserte grensekontrollene mellom Tyskland og Luxemburg.

- ❑ Grensearbeidere fra Belgia: For å forenkle innreise for arbeidstakere ved grensekontroller inn til Luxemburg har luxemburgske regjeringen utstedt et særskilt sertifikat som attesterer ansettelsesforholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. De dager som arbeidstaker må jobbe hjemmefra pga. coronakrisen vil ikke telle opp mot den 24-dagersgrensen for hvor mange dager arbeidstaker kan jobbe fra utenfor Luxemburg som normalt ellers gjelder for grensearbeidere fra Belgia.
- ❑ Nye enklere og raskere søknadsprosedyre for bedrifter som er rammet av myndighetens beslutninger om nedstenging, når de skal søke om støtte under den nye korttidsarbeitsordningen.
- ❑ Krisetiltaksprogram den 25. mars for å stabilisere økonomien under coronakrisen på totalt 8,8 milliarder Euro (om lag 14% av BNP) fordelt på tre typer av støttetiltak:
 1. Korttidsarbeid/korttidspermittering (partial unemployment) (1 milliard euro)
 2. Støtte til mikrobedrifter og selvstendig næringsdrivende (50 millioner euro)
 3. Permisjon av familierelaterte årsaker (200 millioner euro per måned)
 - Under støtteordningen for korttidsarbeid/korttidspermisjon vil småbedrifter med under 9 ansatte og selvstendig næringsdrivende som har måttet stenge ned eller opplever nedgang i virksomhetene sine (frisører, restauranter, arkitekter etc.) vil motta et direkte tilskudd på 5000 euro.
 - Finansiell støtte til å dekke virksomhetskostnader i form av tilbakebetalingspliktig bidrag på inntil 500 000 euro vil være tilgjengelig både for alle bedrifter, store som små, og for selvstendig næringsdrivende.
 - Utsettelse på indirekte skatter (300 millioner euro) og trygdeavgifter (3 milliarder euro).
 - Statlige garantier av lån for totalt 2,5 milliarder gjennom et moratorium på banklån og garantier fra SNCI obligasjoner.
 - Suspendering av utløpsdatoen på byggetillatelse
 - Suspendering av tidsbegrensningene for forhandlingene om en sosial plan mellom partene i arbeidslivet, f.eks. ifm. kollektive oppsigelser, under perioden med coronakrise.
 - Suspendering av begrunnelsene for tilbaketrekkingen av førtidspensjonsytelser; at individer som nå trer tilbake inn i arbeid i bedrifter hvis virksomhet er omfattet av den nye corona krisehåndteringsloven fra den 18. mars, og opparbeider en inntekt på mer enn halyparten av minstelønnsnivået per måned, skal ikke telle som gyldig grunn for trekk i pensjonsytelsene til disse individer.
 - Suspendering av prøvetidsreglene for ansatte som er rammet av deltidsløstet pga. force majeure som følge av coronaviruset.

- Coronakriseloven av den 18. mars utvides til å gjelde også for transporttjenester, omlasting og spedisjonstjenester, slik at det vil være mulig for berørte arbeidsgivere på disse områdene å nekte ferie eller permisjon i perioden for coronakrisen samt å la de ansatte arbeide inntil 60 timer per uke forutsatt at de har tillatelse fra arbeids- og sosialministeren.

Malta

- 1,6 milliarder euro i likviditetsstøtte til bedrifter; 700 millioner euro i skatteutsettelse og 900 millioner euro i statlig garantier. Sistnevnte forventes at i sin tur vil bidra til å åpne opp for ytterligere kreditter og lån som kan øke bedriftenes likviditet med inntil 4,5 milliarder euro.
- Karantenepermisjon: regjeringen vil betale bedriftene 350 euro per ansatt som er satt i karantene
- Regjeringen vil dekke også ytterligere to måneders permisjon for foreldre som må bli hjemme og ta seg av barna sine som følge av at skolene er stengt, med et tilskudd på 800 euro per måned
- Kontantstøtte til bedrifter ved inntektstap gjennom dagpenger per ansatt; en bedrift som registrerer 25% mindre salg vil kunne få dagpenger en dag per uke per ansatt, tilsvarende ca 37 euro per uke og 147 euro per måned per ansatt og med et tak på maks 800 euro per måned
- Bedrifter som har måttet stenge ned virksomheten sin pga. myndighetene vil få to dagers støtte per uke per ansatt under denne ordningen, tilsvarende 300 euro per måned per ansatt. Selvstendig næringsdrivende vil få samme beløpet.
- Selvstendig næringsdrivende som også har ansatte vil få tre dagers støtte per uke for seg selv og to dagers støtte per uke for hver ansatt.
- Maltesiske og EU statsborgere som blir overtallige vil få 800 euro per måned i dagpenger
- Tredjelandsborgere som blir arbeidsledige vil ikke få noen dagpenger, men vil kunne få hjelp til å finne annet arbeid gjennom JobsPlus
- Individier som har blitt arbeidsledige og som bor i leieboliger, men tidligere ikke kvalifiserte for leiesubsidier, vil nå være omfattet av denne ordningen
- Utenlandske arbeidere: en bedrift som permitterer eller nedbemanner vil ikke kunne søke om arbeidsvisum for en arbeidstaker fra tredjeland. Malta vil ikke ta imot eller innvilge flere søknader om arbeidstillatelse for individer fra tredje land.
- Skatter som forfalt i mars og april, inkludert foreløpig skatt, merverdiavgift og trygdeavgifter utsatt.
- Incentiver / tilskudd til selskaper å investere i teknologisk arbeidsutstyr for å muliggjøre hjemmekontor (teleworking equipment).

Nederland

- Bedrifter kan utsette betaling av selskapsskatt, sosiale bidrag og merverdiavgift.

- ❑ Bøter til selskaper for forsinket betaling kan fjernes.
- ❑ Reglene for kortvarig arbeid er utvidet. Gründere må vise at virksomhetens aktivitet vil reduseres med minst 20% i arbeidstiden på grunn av coronavirus.

Ytterligere tiltak presentert av regjeringen den 17. mars:

- ❑ En garantiordning for SMB-lån er allerede på plass og i kraft – 665 millioner av en budsjetttramme på totalt 765 millioner euro, tilsvarende 0,08% av BNP. Departementet for finans og klimapolitikk har høynet garantinivået til inntil 90% av kredittrisikoen for bankene ved lån til SMBer på opptil 1,5 millioner euro men der bedriften selv ikke kan gi sikkerhet for lånet. Dette har blitt utvidet til å gjelde også for SMBer som er berørt av den såkalte «nitrogen-domen» i Nederland, og nå senest til å gjelde for SMBer som har blitt rammet av Covid-19.
- ❑ Vedtaket fra 2004 om sosial stønad for selvstendig næringsdrivende utvides, slik at selvstendige og entreprenører nå vil kunne motta stønad under mindre strenge betingelser. Støtten vil inkludere ytterligere trygdeytelser for å opprettholde levestandard og/eller dekke lån av arbeidskapital.
- ❑ Ny midlertidig støtteordning for å hjelpe bedriftene betale lønn, for å unngå oppsigelser. Ordningen erstatter den tidligere arbeidstidsreduksjonsordningen som ikke var utformet for å takle effektene av en pandemi, og er effektiv fra den 6. april.

Under den nye ordningen vil arbeidsgivere kunne få raskere hjelp enn tidligere, men må forplikte seg til ikke å si opp noen ansatte pga. økonomiske forhold. Arbeidsgivere som forventer å miste minst 20% av inntektene sine etter den 1. mars vil kunne søke om tilskudd for en periode om tre måneder på inntil 90% av de totale lønnskostnadene i bedriften, med mulighet for forlengelse i tre måneder.

Eksempelvis:

100% inntektstap = 90% av lønnskostnadene kompensert

50% inntektstap = 45% av lønnskostnadene kompensert

25% inntektstap = 22,5% av lønnskostnadene kompensert

Nederlandske NAV (UWV) vil gjøre en forskuddsutbetaling på 80% av det anslåtte kompensasjonsnivået, med et oppgjør i etterkant for å avgjøre om bedriften har mottatt for lite eller for mye støtte. Bedrifter som har mottatt for lite støtte vil få penger etterbetalt, og bedrifter som har mottatt for mye vil måtte betale tilbake.

Nederlandske regjeringen vil sende en henvendelse til EU-kommisjonen om å få godkjent ordningen under EUs statsstøtteregler. Totalkostnaden for ordningen vil være avhengig antall søknader, men det er anslått at dersom 25% av alle arbeidsgiverne søker om støtte for i gjennomsnitt 45% av lønnskostnadene vil den kunne bli oppimot totalt ca. 10 millioner euro de første tre månedene.

- ❑ Bedrifter vil kunne søke om utsettelse på inntektsskatt, selskapsskatt, merverdiavgift, energiskatt og skatt på lønn. Foreløpig vil det ikke pålegges forsinkelsesgebyr på forfalte betalinger. Bedrifter som allerede nå forutser lavere vinster som følge av epidemien kan søke om å få redusert den foreløpige skattevurderingen, for å kunne betale mindre skatt foreløpig og på den måten unngå likviditetsproblemer. Skatteetaten i Nederland vil også midlertidig sette ned renten på skatten fra 4% til 0,01%.
- ❑ Rammeverket for statlige lånegarantier til SMBer (GO-regulation) som gir 50% garanti fra staten på de banklån og bankgarantier bedriften sitter med, utvides fra 400 millioner euro til 1,5 milliarder euro. Det maksimale beløpet per bedrift høynes i sin tur fra 50 til 150 millioner euro, slik at både mindre og større bedrifter skal kunne dra nytte av ordningen.
- ❑ For å gi støtte til småbedrifter og oppstartsbedrifter som har liten økonomisk buffer vil også Qredits-programmet bli utvidet. Anslagsvis mellom 3000 og 6000 bedrifter vil kunne motta støtte gjennom betalingsutsettelse i en periode om 6 måneder, og at bedriftene samtidig vil få avslag på rentebetalinger i den samme perioden.
- ❑ SMBer i landbruks- og gartnerisektoren der virksomheten har blitt rammet Covid-19 situasjonen vil få støtte til å klare akutte likviditetsproblemer gjennom en midlertidig senkning av garantikravene for arbeidskapital i disse bedriftene. Kreditten vil gjelde for maksimalt to år.
- ❑ Regjeringen vil også diskutere med lokale myndigheter hvordan de kan støtte lokale entreprenører innenfor rammene av dagens lovverk. F.eks. gjennom at innkrevningen av lokale skatter, inklusiv turistskatt, evt. kan utsettes for å styrke likviditeten i det lokale næringslivet?
- ❑ Regjeringen vil også sette opp et nød-kontaktpunkt for bedrifter som er rammet av myndighetenes helsetiltak – f.eks. restauranter som har måttet stenge – og som vil kunne gi engangs støttebeløp på 4000 euro til disse bedriftene. Betingelsene for dette tiltaket er foreløpig under utforming.

Norge

Norske myndigheter har iverksatt sterke tiltak for å bekjempe covid-19.

Polen

Tiltakspakke fra den polske regjeringen den 18. mars, med en totalverdi på 221 milliarder PLN. Polen vil også holde grensene stengt for ikke-polske statsborgere og innbyggere frem til 3. april (mulighet for at det blir forlenget).

- ❑ Pilar I: beskyttelse av arbeidstakere mot tap av arbeidsplasser og preventive tiltak for arbeidsmarkedet
 - For entreprenører som oppfyller visse kriterier: 40% støtte fra staten og minst 40% dekkes av arbeidsgiver
 - For selvstendig næringsdrivende, kontraktarbeid og ansatte på arbeidskontrakt dekkes inntil 80% av minstelønn.
 - Utvidet omsorgspengeordning med 3 – 4 milliarder PLN fra det nasjonale sosialsikkerhetsfondet.
 - Forlengelse av tilbakebetalingsplaner for kreditter (credit installment prolongata)
 - Tiltak for å motvirke uberettigede prisøkninger i markedet («Anti-Usury-Act»)

- Pilar II: for entreprenører
 - Mikrolån på opptil 5000 PLN samt garantier og likviditetsløsninger; lån og kreditter på gunstige vilkår, bl.a. til de næringene som er hardest rammet av krisen (transport). Den nasjonale utviklingsbanken (Bank Gospodarstwa Krajowego) høyner garantinivået sitt for lån til 80%, og utsetter betaling av lånevdrag for bankene.
 - Utsettelse av innbetalinger til det polske sosialforsikringsfondet (ZUS), og inndeling I delbetalinger.

- Pilar III: støttet til helsevesenet, 7, 5 milliarder PLN til infeksjonsklinikker, medisinsk utstyr og modernisering av sykehus mm.

- Pilar IV: sikre stabilitet i finanssektoren, kapital-/og likviditetspakke, innskuddsgaranti

- Pilar V: offentlige investeringer
 - 30 milliarder PLN: lokale riksveier, digitalisering, modernisering av skolebygg, miljøvern, oppgradering av infrastruktur. Dette er midler som er uavhengig de europeiske fondsmidlene.
 - En statlig utviklingsbank for å støtte den sosiale og økonomiske utviklingen av Polen, og offentlig sektor i utføringen av sine oppgaver.

Portugal

- Kredittlinje, med statsgaranti, for å støtte selskapenes kontantstrøm (200 millioner euro).

- Nye særskilte kredittlinjer med gunstig vilkår også for bedrifter som driver innenfor noen utvalgte områder: turisme, restaurantvirksomhet, arrangementer, tilvirkning av sko og tekstil samt utvinningsindustrien (3 milliarder euro?)

- 12-måneders moratorium for tilbakebetaling av refunderbare tilskudd (insentivsystemer) for de mest berørte selskapene.

- Utsettelse av skattebetalinger. Portugisiske skatteetaten vil ikke pålegge bedrifter noen straffegebyr, dersom bedrifter melder fra til myndighetene om dette. Fristen for første delbetalingen av forskudds selskapsskatt utsettes fra 30. mars til 30 juni.

- Utsettelse også av betaling av sosiale avgifter

- Forenklet ordning med midlertidig permittering for selskaper som har suspendert sin virksomhet av grunner knyttet til epidemien. Arbeidstakere får 2/3 av lønnen, hvorav 30% betales av arbeidsgiveren og 70% av trygden. Under permittering (og en måned til) er selskaper fritatt for trygdeavgift.

Romania

Fiskalt:

- Rente- og gebyrfri utsettelse av betaling av all skattegjeld med forfall i perioden som det råder nødtilstand, til 30 dager etter den dato at nødtilstanden opphører.
- Endringer i selskapsskatten: de kommende kvartalsvis innbetalingene ila 2020 av den årlige selskapsskatten kan gjøres etter verdien av den beregnede nåværende kvartalsvise selskapsskatten ("can be made at the value of the calculation of the current quarterly corporate income tax"), men beregningsmetoden for selskapsskatt vil være uforandret for 2020.
- Forlenget betalingsfrist for alle skattebetalere for lokale skatter på eiendom, mark og kjøretøy fra den 31. mars til den 30. juni, og 10% skattereduksjon for alle som har mulighet å betale skatten sin i denne perioden.
- Suspending under perioden med nødtilstand av håndhevingsprosedyrer gjennom konfiskering av eiendom, når det gjelder enkelte typer budgetary liabilities.
- Forlengelse av frister for restruktureringsplaner.
- Tilbakebetaling av merverdiavgift i mars for alle kontoer som er gjort opp for, og der beslutning om tilbakebetaling allerede er tatt.
- Implementering fra 1. april av en ny tilbakebetalingsordning som skal påskynde tilbakebetalingen av merverdiavgift.
- Suspending av fiskale kontroller (skatteinspeksjoner og anti svindel kontroller), med unntak av verifiseringer som kan foretas på avstand eller som har med skattesnyting saker å gjøre.

Arbeidsliv og sosial:

- Endringer i arbeidsretten i perioden av nødtilstand;
Fra at arbeidsgiver ellers må betale arbeidstaker minimum 75% av lønnen for tilsvarende arbeid ved midlertidig stillingsreduksjon eller permittering, vil arbeidstaker nå motta dagpenger fra staten over arbeidsledighetstrygdebudsjettet opp til 75% av medianlønnen (som er 5.429 lei).

Gjelder for arbeidstakere i bedrifter som enten har måttet suspendere virksomheten/fått redusert virksomhet som følge av myndighetenes vedtak eller som har måttet nedskalere virksomheten pga. effektene av Covid-19, og som ikke har midler til å betale lønn til alle ansatte. For sistnevnte kategori bedrifter gjelder imidlertid at kun 75% av de ansatte vil kunne få dagpenger gjennom arbeidsledighetstrygden.

For å kvalifisere for støtte må bedrifter i første kategori få et særskilt sertifikat fra finansministeriet. Øvrige bedrifter må levere skriftlig bekreftelse på at man har mistet minst 25% av inntektene sine jamført med gjennomsnittlig inntekt i januar – februar 2020 og ikke kan betale alle ansatte lønn.

- Hjemmekontor hvor det er mulig er regelen under tiden det er nødtilstand. Dersom jobbe hjemmefra ikke er en mulighet skal arbeidsgiver bevilge permisjon for en av foreldrene for tilsyn av barn. Permisjonen skal dekkes med en godtgjørelse på 75% av lønnen for en enkelt

arbeidsdag, men ikke høyere en tilsvarende 75% av dagslønnen under medianlønnen (5.429 lei i 2020).

Slovakia

- Utsettelse av merverdiavgift og fjerning av rente eller gebyr for forsinkelser i innleveringen av skatteangivelser pga. Covid-19.

Spania

Tiltak fra 12.mars støtte til forretningsaktivitet:

- fleksibilitet tillatt for skattebetalinger i løpet av en periode på seks måneder, noe som vil tilføre 14 milliarder euro likviditet. Mulighet å søke om utsettelse på all merverdiavgift for perioden 13. mars til 30. mai 2020, men ikke for store bedrifter med en årsomsetning på over 6 millioner euro eller om totalverdien på merverdiavgiften overstiger 30 000 euro.
- åpning av en spesifikk *kredittgrense* gjennom det offisielle kreditt-instituttet (the Official Credit Institute) for 400 millioner euro for å takle likviditetsbehovet hos bedrifter og selvstendig næringsdrivende i turistindustrien.
- utvidelse av trygdesubsidier for permanente sesongkontrakter innen turisme, detaljhandel og restauranter knyttet til turistaktivitet;
- og det er sendt en forespørsel til EU-kommisjonen om å innføre dispensasjon fra bruk av spilleautomater for de neste sesongene.

Ytterligere tiltak presentert etter den 12. mars (royal decree fra spanske regjeringen):

- Forbud mot brudd i forsyningskjeder under tiden det råder nødtilstand i landet, og suspensjon av den automatiske energiprisoppdateringen
- Suspensjon av tidsrammen for å søke om insolvens, og de spanske domstolene vil ikke godta søknader om insolvens fra kreditorer under den tiden som nødtilstand råder i landet eller to måneder etter at nødtilstanden er over
- Suspensjon av fristen for betaling av skattegjeld som har blitt vurdert av skattemyndighetene, inklusiv skattegjeld som allerede har blitt utsatt eller suspendert og skattegjeld under inneværende skatteperiode, frem til 30. april. Generell utsettelse også av fristen for skatteadministrasjons prosesser til den 30. april.
- Sysselsettingsgaranti: den allmenne kriseresolusjonen (royal decree) fra regjeringen fastsetter at alle ekstraordinære sysselsettingstiltak som iverksettes av bedriftene under de tiltakene som godkjennes i kriseresolusjonen, skjer på betingelsen at bedriftene fortsetter holde arbeidstakerne sysselsatt de første 6 månedene etter at forretningsvirksomheten er i gang igjen.
- Justeringer eller reduseringer i arbeidstiden: Ansatte kan be om å få innvilget justeringer i arbeidstiden sin (inkludert vaktbytte) eller å få redusert arbeidstiden (inntil 100%) for å ta vare på ektefelle eller partner eller andre omsorgspersoner som den ansatte har inntil andre gradens slektskap med, som er rammet av Covid-19.

- Suspensjon av lånevdragsbetalinger for bedrifter, selvstendig næringsdrivende og personer som har mistet jobben sin under epidemien.
- Redusert sosialtrygdavgift: bedrifter med færre enn 50 ansatte vil kunne få unntak fra å betale trygdeavgift (gjelder kun arbeidsgiverens del) under perioden som tiltakene fra myndighetene opprettholdes, og bedrifter med fler enn 50 ansatte vil få arbeidsgiverandelen av trygdeavgiften redusert med 75%.
- Dagpenger: alle ansatte som er rammet av de begrensningstiltakene som myndighetene har gjennomført vil ha rett på dagpenger uavhengig av om de personlig oppfyller kravene etter loven for å motta dagpenger.
- For de tilfeller hvor begrensningstiltakene fra myndigheten krever aktivitetsstans i en bedrift, gir kriseresolusjonen nye føringer for hvilke prosesser bedrifter skal følge for gjennomføring av massepermitteringer eller kollektive reduseringer i antall arbeidstimer, som er ment å øke fleksibiliteten rundt disse prosessene.

De spanske partene i arbeidslivet ber om:

- Innføre fleksibilitet og lette den rettslige prosedyren i forhold til midlertidige permitteringer på grunn av årsaker knyttet til *force majeure*.
- Trygdedekning må være sikret for faste sesongansatte som kan bli berørt på jobb.
- Når det gjelder de ansatte isolert eller i fare for smitte, skal de motta et tillegg på opptil 100% av lønnen. Myndighetene må imidlertid utarbeide en prosedyre for å behandle uttak og registreringer, for å gi rettsikkerhet.
- Presise lovbestemmelser bør vurderes for å forutse barnepass og eldreomsorg, inkludert bidrag til trygd.
- Teknologisk arbeid bør være tillatt i tilfelle av ekstraordinære folkehelsemessige årsaker, selv i de sektorer eller selskaper der telearbeid ikke er implementert ennå.

Ny arbeidsmarkedstiltakspakke fra regjeringen i Spania den 27. mars (fremlagt uten forhandlinger med partene i forkant):

- Forbud mot "berettiget oppsigelse" på grunner knyttet til Covid-19.

Men tiltaket gjør det heller oppsigelsen dyrere enn å forhindre den, ifølge NHOs spanske søsterorganisasjon CEOE. Dette ved at vedtaket annullerer Covid-19 relaterte grunner som gyldig grunn for oppsigelse, uten at det har blitt bestemt at de er ugyldige som grunner for oppsigelse samtidig som reglene om usaklig oppsigelse ikke har blitt endret. Corona-relaterte oppsigelser vil derfor per automatikk vil bli klasset som usaklig oppsigelser og dermed dyrere for arbeidsgiver, mener CEOE (33 dager maks 24 måneder i stedet for 22 dager maks 12 måneder)

- Midlertidig kontrakter som suspenderes under den såkalte ERTE-ordningen (expediente de regulación temporal de empleo; som gjør det mulig for bedrifter å permittere arbeidskraft midlertidig ved force majeure) vil fortsette å gjelde til etter slutten på helsekrisen.
- Påskyndelse av saksbehandlingsprosessen for søknader om dagpenger. Under ERTE-regimet hviler ansvaret på arbeidsgiver å søke om dagpenger for sine ansatte. Noe som innebærer administrasjonsforpliktelser for bedriften som opptrer som ombud for sine ansatte, og bøter ved dokumentasjonsfeil i søknaden.
- Forsterkede kontrollordninger og sanksjonsregimer for å motvirke svindel

Storbritannia

Regjeringen i UK har lagt frem en ny krisepakke den 17. mars, med en lånegarantiordning verdt totalt 330 milliarder GBP for å gi støtte til bedriftene samt andre støttetiltak på totalt 20 milliarder GBP inklusiv kontantstøtte til handlere og pubeiere.

Myndighetene vil fremme lovgivning som gjør det mulig for små og mellomstore bedrifter og arbeidsgivere å kreve inn lovpålagte sykepenger (SSP) som er betalt for sykefravær på grunn av COVID-19. Kvalitetskriteriene for ordningen vil være som følger:

- Denne refusjonen vil dekke opptil to ukers SSP per kvalifisert ansatt som har vært utenfor jobben på grunn av covid-19
- Arbeidsgivere med færre enn 250 ansatte vil være kvalifisert. Størrelsen på en arbeidsgiver bestemmes av antall ansatte per 28. februar 2020
- Arbeidsgivere vil være i stand til å kreve utgifter for alle ansatte som har gjort krav på SSP (i henhold til de nye valgbarhetskriteriene) som et resultat av covid-19.
- Arbeidsgivere bør føre journal over fravær av ansatte.
- Den støtteberettigede perioden for ordningen vil begynne dagen etter at forskriften om utvidelse av lovpålagt sykebetaling til selvisolatorer trer i kraft
- Regjeringen vil samarbeide med arbeidsgivere de kommende månedene for å sette opp tilbakebetalingsmekanismen for arbeidsgivere så snart som mulig. Eksisterende systemer er ikke designet for å lette arbeidsgiverrefusjon for SSP.

Myndighetene vil øke forretningsrenten til 100% i ett år og utvide den til fritids- og hotellsektorene, og øke den planlagte prisrabatten på puber til 5.000 pund. Sammen med eksisterende rente (som gir full lettelse for bedrifter som bruker en enkelt eiendom med en ratifisert verdi på 12 000 pund eller mindre), vil anslagsvis 900 000 eiendommer, eller 45% av alle eiendommer i England, motta 100% forretningspriser lettelse i 2020/21.

Myndighetene vil gi ytterligere 2,2 milliarder pund finansiering til lokale myndigheter for å støtte små bedrifter som allerede betaler lite eller ingen forretningspriser på grunn av Small Business Rate Relief (SBRR). Dette vil gi et engangstilskudd på 3000 pund til rundt 700 000 virksomheter som for øyeblikket er kvalifisert for SBRR eller Rural Rate Relief, for å bidra til å dekke de løpende forretningskostnadene. For en eiendom med en ratifisert verdi på 12 000 pund, er dette en fjerdedel av deres avgiftsverdige verdi, eller sammenlignbart med 3 måneders leie.

Et nytt midlertidig låneprogram for *Coronavirus Business Interruption*, levert av British Business Bank, vil lanseres i løpet av noen uker for å støtte bedrifter til å få tilgang til utlån og kassekreditt. Regjeringen vil gi långivere en garanti på 80% på hvert lån (med forbehold om et per-utlåner tak på krav) for å gi långivere ytterligere tillit til å fortsette å gi finansiering til små og mellomstore bedrifter. Regjeringen vil ikke belaste virksomheter eller banker for denne garantien, og ordningen vil støtte lån på opptil 1,2 millioner pund i verdi. Denne nye garantien vil i første omgang støtte opptil 1 milliard pund utlån på toppen av dagens støtte som tilbys gjennom British Business Bank.

Alle virksomheter og selvstendig næringsdrivende i økonomisk nød og med utestående skatteforpliktelser, kan være kvalifisert til å motta støtte med sine skattesaker gjennom HMRCs Time To Pay-tjeneste. Disse ordningene blir avtalt fra sak til sak og er skreddersydd til individuelle forhold og forpliktelser. Disse virksomhetene kan kontakte HMRCs nye dedikerte covid-19 hjelpetelefon fra 11.mars 2020 for råd og støtte. For å sikre kontinuerlig støtte har HMRC stilt ytterligere 2000 erfarne folk tilgjengelig for å støtte firmaer og enkeltpersoner når det er nødvendig.

Ytterligere tiltak fra regjeringen den 20. mars og frem til den 2. april:

- Ny støtteordning for å bevare arbeidsplasser under krisen («Coronavirus Job Retention Scheme») som vil være tilgjengelig for alle bedrifter, og som innefatter følgende:
 - Staten vil dekke inntil 80% av lønnen for permitterte arbeidstakere (furlough workers) med et tak på maksimalt 2500 GBP per måned.
 - Dette er en stipendordning (grant) og de første utbetalingen vil bli gjort ila kommende uker og systemet på plass innen slutten på april.
 - Ordningen vil ha tilbakevirkende kraft fra 1. mars 2020.
 - Ordningen vil gjelde i maks 3 måneder, og ansatte må ikke arbeide under denne tiden.
- Regjeringen lanserer også en ny såkalt «Coronavirus Business Interruption Scheme», den gir at bedrifter nå vil kunne ta lån rentefritt i 12 måneder i stedet for 6 måneder som det tidligere var signalisert.
- Innbetaling av merverdiavgift for første kvartal i 2020 utsettes: ingen betalinger fra nå og frem til juni, og bedrifter vil ha frem til april 2021 på seg å betale tilbake disse pengene. Tiltaket anslås ha en verdi på 30 milliarder GBP.
- Videre vil sosialtrygden (universal credit standard allowance) settes opp med 12% over de neste 12 månedene, og inntektsgulvet for sosialtrygden suspenderes
- «Self-assessment payments» vil bli suspendert
- Støttepakke på 1 milliard GBP til leietakere som skal dekke ca. 30% av kostnadene for markedsleiene.

- ❑ Bank of England har etablert en ny låneordning for store selskaper som sliter med utfordringer i kontantstrømmen kortsiktig; the Covid Corporate Financing Facility. Gjennom denne ordningen kan selskaper som har lånebehov på 5 millioner GBP og over gå gjennom sin eksisterende bank og be denne begjære "commercial paper" fra Bank of England ordningen. Over en periode om 12 måneder vil CCF-ordningen legge til rette for finansiering til bedrifter som har stor betydning for den økonomiske aktiviteten i landet, gjennom oppkjøp av commercial papers med inntil et års modenhet utstedt av disse bedriftene. Gjelder britisk registrerte selskaper inklusive datterselskaper av utenlandske ASA som driver betydelig forretningsvirksomhet i UK (UK incorporated companies, including those with foreign-incorporated parents and with a genuine business in the UK).
- ❑ For småbedrifter i detaljhandelen, fritids- eller gjestfrihetsnæringen vil prisavslaget på renter på bedriftslån høynes til 100% (business rates retail discount) de neste 12 månedene, og i 2020 – 2021 for alle næringseiendommer (retail properties). Næringseiendommer som har en verdi på under 51 000 GBP vil også kunne få tilgang til støtte på inntil 25 000 GBP fra lokale myndigheter
- ❑ Småbedrifter vil også kunne søke om å få tilbakebetalt lovfestet sykelønn (statutory sick pay) som har blitt utbetalt for sykefravær ifm. coronaviruset, på inntil to uker av den ansattes lønn. Ordningen er foreløpig under utvikling.
- ❑ Regjeringen har også kommet med veileder på hvilke personer som vil trenge personlig smittevernutstyr, og hvordan utstyr skal deles ut til de personene og fremtidige forsyninger sikres.
- ❑ Regjeringen har også oppdatert inntektsstøtteordningen med ny veiledning for selvstendig næringsdrivende og andre medlemmer i slike ordninger om hvordan de skal søke om kompensasjon for inntektstap.

Sveits

Generelle rammer for nødtilstand fra 17. mars og frem til den 19.4:

- ❑ Grensekontroller gjeninnføres; kun statsborgere eller personer som bor eller har arbeidstilstand i Sveits eller personer/varer som har transitt i Sveits på vei til annen destinasjon får lov til å komme inn i landet. Forsvaret har blitt kalt inn for å bistå tollarbeidere i grenseovervåkningen mot andre land.
- ❑ Forbud mot å møtes flere enn 5 mennesker samtidig. Folk oppfordres til å bli hjemme, spesielt eldre og syke, men det er ikke innført noe portforbud hverken for personer i risikogrupper eller for områder spesielt hardt rammet av epidemien.
- ❑ Skolene er stengt, og forbud mot alle offentlige og private arrangementer i hele landet. Alle butikker, markeder, restauranter, barer og andre underholdnings og fritids fasiliteter (museer, bibliotek, kino, konserthaller og teatre, idrettsanlegg, svømmehaller og skianlegg) er også

stengt. Alle bedrifter som ikke kan overholde den anbefalte avstanden på 2 meter mellom mennesker, f.eks. frisører og andre velvære bedrifter, blir også berørt.

- ❑ Bedrifter der virksomheten ikke involverer direkte kontakt med kunder (f.eks. gartneri, bygg etc.) vil få lov til å opprettholde virksomheten så lenge de kan ivareta minste anbefalt avstand og andre sikkerhetstiltak mot coronaviruset for så sikre arbeidernes trygghet på arbeidsplassen. Enkelte kantoner vil imidlertid kunne vedta ekstraordinære tiltak og begjære nedstenging av virksomheter, selv om disse følger de kriteriene som er fastsatt av føderale myndigheter. Gjelder f.eks. i kantonen Tessin (italiensktalende region som grenser mot Nord-Italia og som er hardt rammet av pandemien).
- ❑ Kompensasjonsordningen for korttidsarbeid utvides til bedrifter som har råket i trøbbel.

Tiltak for å hjelpe de sektorer i økonomien spesielt hardt rammede av coronakrisen:

- ❑ Regjeringen har lagt frem en krisepakke på totalt 42 milliarder CHF (4% av BNP) som skal sikre jobber, garantere lønninger og gi støtte til selvstendig næringsdrivende og de bedrifter som er hardest rammet av den økonomiske nedturen som viruset forventes at vil forårsake. Pakken kan bli utvidet dersom det er behov for det, og det er anslått at Sveits vil kunne bruke inntil 145 milliarder CHF uten at det vil gå utover landets AAA-kredittranking.

Pakken inkluderer:

- Særskilte lånegarantiordninger der brorparten av midlene – 20 milliarder CHF – skal gå til banklån til bedrifter som har likviditetsproblemer, til svært lave renter.
 - SMBer som oppfyller visse minimumskriterier – i.e. at coronakrisen og smittevernstiltakene har påført dem betydelig inntektstap – vil kunne søke om brobygningsslån hos sin husbank på inntil 10% av sin årsomsetning, med et tak på 20 millioner CHF. Opp til 500 000 CHF av brobygningsslånet vil bli utbetalt rentefritt og på kort tid (30 minutter til én dag). Ettersom mange SMBer er kunde hos PostFinance – bankdivisjonen i sveitsiske posten – har denne eksepsjonelt også blitt inkludert i ordningen.
 - For brobygningsslån på over 500 000 CHF vil staten garantere 85% og den utlånende banken 15%. Bedrifter må betale en rente på 0,5%. Bedrifter som har behov for å låne mer enn 500 millioner CHF vil imidlertid ikke kunne benytte seg av denne ordningen.
 - Brobygningsslånene skal tilbakebetales innen 5 – 7 år. Allerede en uke etter at ordningen ble lansert har over 50 000 bedrifter benyttet ordningen, og bankene utstedt over 32 000 lån og regjeringen garantert for låneverdier på totalt over 6 milliarder CHF.
- ❑ Ytterligere tiltak for å gi likviditetsstøtte til bedriftene:
 - Utsettelse for arbeidsgiver på betaling av trygdeavgift.
 - Mulighet for å forlenge betalingsperioden for direkte føderal merverdiavgift, andre type styringsskatter eller tollavgifter uten ekstra rentekostnader.

- Raskere behandling og utbetaling av faktura i føderale administrasjoner, uten å dra fordel av betalingsfristene.
 - Rettslig stillstand (legal standstill) under den føderale loven om inkasso og konkurser.
 - Rette tiltak mot reiseliv og regional politikk
- ☐ Ytterligere tiltak fra sveitsiske riksbanken for å sikre likviditet i markedet:
- Covid-19 refinansieringsordning (CRF) som banker kan benytte for å refinansiere seg selv til svært gunstige vilkår (-0,75%).
 - Taket for bankinnsatninger i riksbanken som er unntatt fra negative renter høynes.
 - Riksbanken har opphevet de kontrasykliske kapitalbufferkravene for lånemarkedet, slik at bedrifter skal kunne dra bedre nytte av sine eiendomstilganger (real estate assets).
- ☐ Utvidelse og forenkling av korttidsarbeidsordningen (regjeringen satt av totalt 14 milliarder CHF for finansiering av korttidsarbeid):
- Regjeringen kompenserer 80% av mistet arbeidstid på maksimalt totalt 12 måneder over en toårs periode.
 - Kompensasjonsordningen for korttidsarbeid utvides til å gjelde også for tidsbegrensede ansettelser og ansatte i vikarbyråer, samt ansatte i lærlingsstillinger og "employer like persons" (aksjeinnehavere).
 - Venteperioden for kompensasjonsordningen for korttidsarbeid oppheves, og ansatte må ikke lengre redusere evt. overtidsarbeid for å kunne motta støtte fra kompensasjonsordningen for korttidsarbeid.
 - Forenklende grep ift. søknadsprosessen og utbetalingene av kompensasjon for korttidsarbeid. Ved slutten på mars var det registrert søknader fra 59 000 bedrifter tilsvarende 757 000 arbeidstakere (over 15% av arbeidsstyrken).
- ☐ Kompensasjon for inntektstap til ansatte:
- Dagpengeperioden forlenges til inntil 120 dager.
 - Suspendering av plikten for arbeidsledige å bevise at man aktivt søker annet arbeid (aktivitetsplikten).
 - Kompensasjon til foreldre med barn som har omsorgsbehov.
 - Kompensasjon til individer som er satt i karantene på ordinasjon fra lege.
- ☐ Kompensasjon for inntektstap til selvstendig næringsdrivende og kunstnere:

- Den føderale regjeringen har satt av om lag 5 milliarder CHF til selvstendige og ansatte. Gjelder også for kunstnere og andre kreative yrker som er selvstendig næringsdrivende.
 - Kompensasjon på inntil 80% av siste innrapporterte inntektene.
 - Kompensasjonsordningen gjelder for selvstendige som lider inntektstap pga. nedstengingskrav fra myndighetene eller forbudet mot offentlige arrangementer. For selvstendige der inntektstapet ikke kan knyttes direkte til smittevernstiltak fra myndighetene (men f.eks. skyldes synkende kundetilstrømming), vil de ikke kunne kreve kompensasjon.
 - Selvstendig næringsdrivende vil også kunne kreve kompensasjon for korttidsarbeid for evt. ansatte de har, men ikke for seg selv.
- ☐ Krisestøtte og kompensasjon også til kulturbedrifter og sportslige arrangementer (280 millioner CHF, detaljene er under utarbeiding og må vedtas av parlamentet):
- 100 millioner CHF til kompensasjon for idrettsforeninger som har måttet avlyse eller utsette sine arrangementer, gjennom:
 - rentefrie lån til ikke vinstdrevne virksomheter for å sikre deres likviditet
 - Krisehjelp til kulturarbeidere som ikke kan få støtte fra kompensasjonsordningen for inntektstap pga. nedstengingskrav fra myndighetene, for å dekke deres levekostnader
 - Kompensasjon til kulturbedrifter og finansiell støtte til kulturorganisasjoner for inntektstap pga. avlysning eller utsettelse av arrangementer
 - I tillegg planlegger kantonene og kommunene å gi støtte til skrantende bedrifter og selvstendig næringsdrivende under perioden for coronakrisen. Totalt planlegges 250 millioner CHF i kompensasjonsordninger for inntektstap og 1,5 milliarder CHF i refunderbare lån.
- ☐ Oppmykninger i arbeidslivsreguleringene:
- Fleksibilitet for sykehus og klinikker som pga. den ekstraordinære belastningen som følge av coronavirusets utbrudd sliter med å overholde alle arbeidsrettslige krav, i forhold til arbeidstids- og hviletidsreglene. Uten at dette skal gå utover det grunnleggende arbeidstakervernet av leger, sykepleiere og andre spesialistansatte.
- ☐ Tiltak ift. grensekontroller:
- Innreiserestriksjoner for individer fra alle Schengen- og ikke Schengen land, med noen få unntak (se ovenfor).
 - Grensekontroller og styring av godstrafikk gjennom spesifikke grensestasjoner. "Green lanes" er satt opp langs enkelte grensestasjoner for å gi prioritet til kritiske produkter og forgjengelige varer.

- Føderale og regionale myndigheters import av medisinsk utstyr er unntatt fra tollavgift inntil videre.
- Eksport av medisinsk verneutstyr må godkjennes, unntatt eksport til EU- og EFTA-land.
- Føderale tollmyndighetene godtar digitale dokumenter eller kopier originalsertifikater for tariffpreferanser (tariff preferences) inntil videre ved import inn til Sveits. I tillegg til andre forenklende grep for å underlette for bedriftskunder, f.eks. utsettelse og oppdeling av betalinger.

EconomieSuisse oppfordrer myndighetene til å:

- Aktivere raskt de lånegaranti kooperativene som har støtte fra den føderale regjeringen, slik at SMBer enklere kan få tilgang til bankkreditter ettersom disse kan gi garanti overfor bankene. Kooperativene kan garantere lån på inntil 1 million CHF. Sveitsiske staten (the Confederation) sikrer inntil 65% av tapsrisikoen. Myndighetene dekker også deler av de administrasjonskostnadene de ville påløpe seg. Ordningen bør gjøres tilgjengelig for SMBer som er særskilt hardt rammet av coronaviruset. I tillegg bør bedriftene gis muligheten til å utsette betalinger til myndighetene, for å unngå konkurser blant foretak som ellers ville være solvente.
- Godstransporter må kunne fortsette over grensene uten hindre og economiesuisse er derfor positiv til beslutningen fra sveitsiske regjeringen om ikke å innføre noen restriksjoner på dette området, og at man vil samarbeide med EU om å koordinere varehandel over grensene.

Sverige

- Regjeringen har til hensikt å legge fram forslagene for parlamentet i det ekstraordinære endringsbudsjettet som blir vedtatt av regjeringen 19.mars.
- Avhengig av hvordan situasjonen utvikler seg, kan krisepakken som regjeringen legger fram omfatte over 300 milliarder svenske kroner dersom hele likviditetsforbedringen gjennom skattekontoen blir brukt.
- Korttidspermisjon innføres.
- Forslaget innebærer at arbeidsgivers lønnskostnader kan reduseres med halvparten ved at staten står for en større kostnad. Konstruksjonen ligner på korttidsarbeid, men tilskuddsgraden økes kraftig. Den ansatte mottar mer enn 90 prosent av lønnen. Hensikten er å redde svenske jobber.
- Det har blitt foreslått at forslaget om kortvarig tillatelse trer i kraft 7.april og skal gjelde i 2020, men det gjelder allerede fra 16.mars.
- Staten overtar ansvar for sykelønn i to måneder.
- Staten foreslås å midlertidig ta hele kostnaden for alle sykepengen i april og mai. Selvstendig næringsdrivende blir også kompensert ved å motta standardiserte sykepenge for dagene 1-14.
- Likviditetsøkning gjennom skattekontoen.

- ❑ Forslaget innebærer at selskaper kan få utsatt betaling av arbeidsgiveravgift, foreløpig skatt på lønn og merverdiavgift, som rapporteres månedlig eller kvartalsvis.
- ❑ Bedriftsutsettelse inkluderer tre måneders skattebetaling og sendes inn for maksimalt 12 måneder. Dette erstatter det tidligere presenterte forslaget.
- ❑ De nye reglene foreslås å gjelde fra 7.april 2020, men kan brukes retroaktivt fra 1.januar 2020. Det betyr at selskaper som har betalt skatt på sin skattekonto for januar til mars, kan motta skatterefusjon fra det svenske skatteetaten. Utsettelse vil bare bli gitt til selskaper som ikke forsømmer økonomien eller på annen måte er useriøse. Det kan heller ikke gis utsettelse til selskaper som har større skatteforpliktelser.
- ❑ Forslagene om utsettelse og kortsiktig arbeid går nå til Lagrådet (the Law council) for rask håndtering.
- ❑ **Overordnede tiltak i Sverige per nå:**
 - Staten vil kompensere kommuner og regioner for ekstraordinære tiltak og merkostnader i helsehjelp og omsorg knyttet til koronaviruset.
 - For å redusere smittespredningen i samfunnet er fradraget avlyst mellom 11.mars og 31.mai ved å betale sykepengene for sykdommens første dag.
 - Den offentlige helsemyndigheten, Statens helsetilsyn og det svenske legemiddelverket får ytterligere ressurser.
 - Ressursene økes for det såkalte "smittebærer-tillegget" ettersom antall individer som har rett til denne godtgjørelsen antas å øke.
 - Staten overtar midlertidig ansvar for sykkelønn i to måneder.
 - Likviditetsforbedring gis gjennom skattekontoen for merverdiavgift, arbeidsgiveravgift og ansattes midlertidige skatt fra 1.januar.
 - Korttidspermisjon innføres fra 16.mars.
 - I tillegg til regjeringens tiltak, har den svenske sentralbanken kunngjort at de låner ut 500 milliarder svenske kroner til bedrifter gjennom bankene for å sikre kredittforsyningen.
 - Finansinspeksjonen har kunngjort at de vil redusere motsyklisk kapitalbuffer til null for å ivareta en velfungerende kredittforsyning.
- ❑ **Den svenske regjeringen presenterte den 25. mars en ny krisepakke for næringslivet og bedriftene, med særskilt fokus på småbedriftene. Denne gir:**
 - **Arbeidsgiveravgiften og egenavgiften reduseres til at kun alderspensjonsavgiften må betales for perioden 1. mars – 30. juni.** Foreslås gjelde for inntil 30 ansatte og for den del av lønnen som ikke overstiger 25 000 SEK per måned. Forventes gi en skattelettelse på inntil 5300 SEK per ansatt og måned. Kostnaden for staten anslås til 33 milliarder SEK.
 - **Statlig lånegaranti på 70% av alle nye banklån til bedrifter som lider økonomiske vansker til følge av koronaviruset, men som ellers er levedyktige.** Den statlige garantien stilles til bankene som utsteder garanterte banklån til bedriftene. Garantiordeningen retter seg fremst til SMBer, men det er ingen formell begrensning ift. størrelse for at en bedrift kan delta i ordningen. Det legges til grunn at de garanterte

lånene ikke vil bli brukt til utbetaling av bonuser eller andre rørlige godtgjørelser til befatningshavere, eller annet vinstuttak som ikke kan likestilles med et normalt lønnsuttak.

- **Ny støtteordning på 5 milliarder SEK for bedrifter i næringer som hotell og restaurant bransjene samt enkelte andre virksomheter som lider store økonomiske vansker, for å forenkle og påskynde en omforhandling av leiekostnadene de har.** Utgangspunktet er at staten vil bære 50% av de leienedsettingen og inntil 50% av den faste leiekostnaden. Ordningen gjelder for perioden 1. april – 30. juni, og det vil være mulig å søke om støtte i etterkant av denne perioden.
- **De nye mulighetene for utsettelse på skatteinnbetaling utvides, og merverdiavgift som meldes inn på årsbasis fra i perioden 27. desember 2019 til 17. januar 2021 vil nå også være omfattet av utsettelsen.** Tilsvarende inntil totalt 7 milliarder SEK.
- **Kommende forslag om midlertidig endring i reglene for periodiseringsfonder** (en slags skattekreditt ved at selvstendig næringsdrivende kan utsette deler av beskatningen av inntekten i bedriften til et senere år), for å senke skatten for selvstendig næringsdrivende og privatpersoner som er deleiere i handelsbolag (tilsv. ANS/DA i Norge). 100% av den skattepliktige gevinsten fra 2019 kan settes av til periodiseringsfond, med et tak på 1 million SEK, som deretter vil kunne kvittes mot fremtidige mulige tap. Inntil 13 milliarder SEK.
- **Unntak for 2020 fra regelen om at bedrifter kun må legges i hvile maks en gang per 5 år**

Tsjekkia

- Fristen for å levere selvangivelse for årets skatteoppgjør utsettes med 4 måneder for elektronisk innlevering.
- Forskuttering av tilbakebetalinger for mva-fradrag vil gjøre det mulig for skatteetaten i Tsjekkia å refundere deler av beløpene for urettmessig innkrevd mva, i de fall som ikke trenger nærmere granskning.
- Fristen for refundering av urettmessig innkrevd skatter (f.eks. mva) utvides fra 30 – 45 dager i en overgangsordning. Den nye fristen vil gjelde for skatteperioder der fristen for å levere selvangivelse/skatteangivelse utløper etter effektiv startdato for den nye ordningen.
- Det blir også gjort endringer i rentesystemet for skattebetalere og skattemyndigheter, og straffegebyrene ved forsinkelser med selvangivelsen og innrapportering av merverdiavgift fjernes.

Tyskland

Lovendringer for å forenkle og øke mulighetene for *korttidsarbeid* (kurzarbeid), med tilbakevirkende effekt fra 1. mars og varighet til ut 2020.

- ❑ Generelt for å kunne søke om kompensasjon for korttidsarbeid gjelder at
 - Arbeidsminskningen skyldes økonomiske årsaker eller andre uunngåelige hendelser, og at minskningen er midlertidig.
 - Redusering av arbeidstiden er uunngåelig og at bedriften før det har gjort alt i sin makt for å unngå dette (f.eks. gjennom redusert ferie eller arbeidstidskreditter)

- ❑ Kompensasjonsnivået for korttidsarbeid beregnes basert på netto inntektstap, der:
 - Det føderale arbeidsmyndigheten (Bundesagentur für Arbeit) vil dekke 60 % av nettolønn ved kortvarig arbeid. Dersom det er minst et barn i husholdet vil de få utbetalt 67% av lønnen.

 - Pensjon og andre helse- og omsorgsrelaterte sosiale avgifter knyttet til den tapte inntekstdelen betales utelukkende av arbeidsgiver.

- ❑ De viktigste endringene i korttidsarbeitsordningen innebærer at:
 - Terskelen for antall ansatte i bedriften som må være berørt senkes fra 1/3 til 10%
 - Tidsgrensen for korttidsarbeid utvides fra 12 til 24 måneder
 - Arbeidsgiver vil få tilbakebetalt alle trygdeavgifter knyttet til den tapte arbeidstiden, som normalt ellers arbeidsgiver ville måtte bære kostnaden for.
 - Delvis eller fullstendig avkall på behovet om å bygge opp en negativ balanse i arbeidstiden.
 - Kortvarig arbeidsgodtgjørelse vil også være tilgjengelig for vikarer eller midlertidig ansatte.

Andre sentrale arbeidsmarkeds- og sosiale tiltak

- ❑ Enklere tilgang til grunninntekt
 - Ved behandlingen av søknader om inntektskompensasjon fra selvstendige næringsdrivende og mikrobedrifter i perioden 1. mars – 30. juni 2020, vil det ikke foretas kontroll av eksisterende tilganger ila de første 6 månedene og utgifter for leie og varme vil telle med i vurderingsgrunnlaget.
 - Arbeidssentre vil kunne gi ytterligere innvilgninger uten foreliggende søknad, og ordningen vil kunne forlenges etter regjeringsvedtak til ut 2020.

- ❑ Enklere tilgang til barnebidrag:
 - Kun inntekt fra siste måned (normalt ellers inntekten fra de siste 6 månedene) vil telle med i vurderingen av søknader som leveres i perioden 1. april – 30. september 2020.
 - I de fall hvor bidragsmottakeren allerede får utbetalt høyeste nivå av barnebidrag, og godkjenningsperioden på 6 måneder utløper i perioden april – september, vil denne automatisk bli forlenget én gang med ytterligere 6 måneder.

- ❑ Sikre tilgangen på arbeidskraft i helse- og omsorgskritiske sektorer:
 - Kritiske næringsvirksomheter og yrker, f.eks. helsearbeidere, sykehus og apoteker men også landbruk og matforsyningskjedene, må ha tilstrekkelig tilgang på arbeidskraft.

- I perioden 1. april til 31. oktober 2020 vil inntekter fra arbeid i systemviktige sektorer og yrker derfor ikke telle med ift. kompensasjonsbidraget for under perioden med korttidsarbeid.
- ❑ Tidsgrensen for sesongbaserte småjobber (marginal employment) i form av korttidsansettelser utvides fra fem måneder til 115 dager.
- ❑ Endringer i tyske arbeidstidsregelverket; ubegrensede muligheter for arbeidsgiver å avvike fra arbeidstidsreglene i perioden 10. april – 30. juni 2020, for å sikre at arbeidstakere i kritiske yrkeskategorier kan gå på jobb når det trengs.
- ❑ Gjøre det enklere for pensjonerte arbeidstakere å tre tilbake inn i arbeid; taket for tillatt arbeidsinntekt i tillegg til pensjonsinntekten høynes fra 6.300 til 44.590 euro frem til og med 31. desember 2020.
- ❑ Kompensasjonsordning for foreldre som lider inntektstap pga. de ikke kan gå på jobb når barnehager og skoler holder stengt:
 - Gjelder for arbeidende foreldre av barn opp til 12 år (eller barn med handikap) som ikke kan utføre jobben sin pga. ikke kan få hjelp med barnepass fra annen forelder eller nærstående (gjelder ikke besteforeldre!) og derfor selv må ta seg av barna sine. Foreldre som har mulighet til å være hjemme fra arbeid med begrenset lønn gjennom andre ordninger (f.eks. redusering av tidskreditter) vil ikke kunne påberope inntektstap
 - 67% av nettolønnen i inntil seks uker, og opp til maksimalt 2.016 euro per måned
 - Ordningen gjelder ikke for perioder hvor barnehager og skoler ellers uansett ville holde stengt pga. skoleferier, og er tidsbegrenset frem til slutten av 2020.
 - Søknader om kompensasjon knyttet til korttidsarbeid vil bli prioritert
 - Arbeidsgiver skal betale kompensasjonen, men vil kunne søke om refundering fra behørig delstatsmyndighet

Skatterelatert likviditetshjelp for virksomheter

- ❑ Alternativer for å utsette skattebetalinger og redusere forskuddsbetalinger vil forbedres, og håndhevingsreglene vil tilpasses.
- ❑ Det vil bli lettere å innvilge skatteutsettelse. Myndighetene vil kunne utsette skatter dersom innkreving vil få veldig negative konsekvenser. I denne forbindelse får inntekts-myndighetene føringer om ikke å stille strenge vilkår.
- ❑ Å tilpasse forskuddsbetalinger vil bli lettere. Så fort det blir klart at en skattebetalers inntekt i inneværende år forventes å være lavere enn året før, reduseres forskuddsbetalingene på en rask og ryddig måte.
- ❑ Håndhevingstiltak (f.eks vedlegg av bankkontoer) og sanksjoner for forsinket betaling vil bortfalle til 31. desember 2020 hvis skattebetaleren er direkte påvirket av coronaviruset.

Et beskyttende skjold med ubegrenset volum

I et første trinn vil eksisterende likviditets-programmer utvides for å gjøre det lettere for selskaper å få tilgang til billige lån. Dette kan mobilisere et stort volum av likviditets-forbedrende lån fra forretningsbanker. Våre etablerte instrumenter som komplementerer lån som tilbys av private banker vil utvides og gjort tilgjengelig for et større antall selskaper.

- Betingelsene for KfW-Unternehmerkredit (forretningslån for eksisterende selskaper) og ERP-Gründerkredit-Universell (oppstartslån for selskaper som er under 5 år gamle) vil myknes opp ved å heve nivået på risikoforutsetninger (erstatning) for driftslån og ved å utvide disse instrumentene til store bedrifter med en omsetning på opptil 2 milliarder euro. Forutsetninger med høyere risiko på opptil 80 % for driftslån på opptil 200 millioner vil øke bankenes vilje til å forlenge kreditt.
- Når det kommer til *KfW lån for vekst*, programmet rettet mot større selskaper, vil den nåværende omsetningsgrensen på 2 milliarder euro økes til 5 milliarder. I fremtiden vil ikke disse lånene være begrenset til prosjekter innen ett bestemt felt. Risikoforutsetningen økes til 70 % (fra tidligere 50 %).
- Bedrifter med en omsetning på mer enn 5 milliarder euro vil fortsatt motta støtte på en case-to-case basis.
- For garantibanker (Bürgschaftsbanken) vil garantigrensen doubles, til 2,5 millioner euro. Forbundet (The Federation) vil øke sin risikodel i garantibanker med 10 % for å gjøre det lettere å bære risiko, som er vanskelig å vurdere i krisetider. Den øvre grensen på 35 % av driftsressursene i garantibankenes totale eksponering vil bli økt til 50 %. For å fremskynde likviditetsavsetningen gir Forbundet garantibankene frihet til å fatte garantibeslutninger opp til 250 000 euro uavhengig og i løpet av en periode på tre dager.
- Det store garantiprogrammet, som tidligere var begrenset til selskaper i strukturelt svake regioner, vil bli åpnet for selskaper i andre regioner også. I dette programmet dekker Forbundet driftslån og investeringer med et garantikrav på opptil 50 millioner euro og en garantisats på opptil 80 %.

Disse tiltakene omfattes av eksisterende statsstøtteregler. Disse spesielle programmene blir nå forelagt EU-kommisjonen for godkjenning. Kommisjonspresidenten har allerede indikert at hun, i lys av koronakrisen, vil sørge for at regler for statsstøtte blir anvendt på en fleksibel måte. EUs og Eurogruppens finansministre vil gå inn for nødvendig fleksibilitet i styrking av europeisk samhold.

Ytterligere tiltak presentert den 22. mars

- Bailout fond på 500 milliarder euro, som vil overta andeler i de bedrifter som mottar hjelp fra fondet (100 milliarder euro settes av til kapitalinnskudd til bedrifter og 400 milliarder euro øremerkes til gjeldsovertagelse fra bedrifter).
- Suspensjon av de grunnlovfestede taket for å utstede ny gjeld (0,35% av BNP).
- 50 milliarder euro i kriselån til SMBer og selvstendig næringsdrivende.

- Sammen med lånene fra tyske investeringsbanken KfW forventes at den nye krisepakken vil øke det totale låneopptaket for Tyskland med ca. 350 milliarder euro (eller ca. 10% av BNP).

Ungarn

- Ungarske regjeringen har uttalt at månedlig avdragsbetalinger på lån til privatpersoner og bedrifter inngått innen den 18. mars 2020, vil bli suspendert
- Ansatte i særskilt hardt rammede næringer (turistnæringen, besøksnæringen og utelivsbransjen (hospitality) og underholdningsbransjen) vil få redusert trygdeavgiften i hele 2020.
- Suspensjon av arbeidsgiveravgiften til 30 juni 2020.